

ЄВР БЮЛЕТЕНЬ

Інформаційне видання Представництва Європейського Союзу в Україні

- ⇒ **ТОРГІВЛЯ МІЖ ЄС І УКРАЇНОЮ: В ОЧІКУВАННІ РЕВОЛЮЦІЇ** / 4
- ⇒ **ПРОЄКТ ЄВРОСОЮЗУ ДОПОМАГАЄ ДІТЯМ-БОКЕНЦЯМ** / 8
- ⇒ **2011-Й ПРОГОЛОШЕНО ЄВРОПЕЙСЬКИМ РОКОМ ВОЛОНТЕРСТВА** / 22
- ⇒ **БЕЗВІЗОВИЙ РЕЖИМ І МОЛОДЬ: ШАНС ЧИ НЕБЕЗПЕКА?** / 25

Угорщина розпочала головування в Євросоюзі

Одним із її пріоритетів є енергетика (стор. 13)



Керівник уряду Бельгії Ів Летерм (праворуч) та прем'єр-міністр Угорщини Віктор Орбан під час символічної передачі головування в ЄС.



Завершується комплектація Європейської служби зовнішньої дії (стор.16). На фото: Верховний представник ЄС з питань спільної зовнішньої та безпекової політики Кетрін Ештон виступає перед дипломатами служби з нагоди початку її функціонування.

Процес розширення Євросоюзу триває: Чорногорія стала кандидатом на вступ, а Сербія відповідає на майже 2,5 тисячі запитань Єврокомісії, які стосуються її можливого кандидатства (стор. 17). На фото: Комісар ЄС з питань розширення і Європейської політики сусідства Штефан Фюле і прем'єр-міністр Сербії Мірко Цветкович.



Сигнали Штефана Фюле

Комісар ЄС з питань розширення та Європейської політики сусідства Штефан Фюле став першим високопоставленим закордонним візитером, що відвідав Україну в новому, 2011 році. Це символічно. Візит багато про що свідчить та сигналізує.

Насамперед про те, яким важливим буде для відносин ЄС та України 2011 рік. Адже на порядку денному — переговори про створення Зони вільної торгівлі й укладання Угоди про асоціацію, виконання Плану дій з вільної лібералізації, заплановані Україною реформи, які в разі реалізації суттєво наблизять її до ЄС.

Післяноворічний візит Штефана Фюле також вкотре сигналізує про значення, що його Євросоюз надає відносинам із Україною. Власне, досить недавно відбувся саміт, на якому лідери проговорили всі поточні аспекти стосунків. Однак очевидно, що ситуація й насичений порядок денний вимагають безперервних контактів і робочих зустрічей — аби імпульс діалогу не падав й справи рухалися саме так, як було намічено, домовлено та обіцяно. Дружні відверті розмови завжди сприяють взаємодовірі та розумінню.

Крім цього, Штефан Фюле вкотре продемонстрував, що Євросоюз не має в Україні «своїх» і «чужих». Він прагне вести діалог з владою, опозицією та громадянським суспільством, вважаючи всіх їх однаково важливими для європейської інтеграції.

Зрештою, Комісар ЄС знову повторив те, що каже завжди: розвиток відносин між Євросоюзом та Україною неможливий без дотримання нею належного рівня демократії. Цього разу надісланий Штефаном Фюле відповідний сигнал був надзвичайно чітким, з прив'язкою до конкретних подій, які відбуваються в Україні.

Такими були європейські «месиджі». З українського боку також пролунали запевнення в незмінності позиції щодо пріоритетності європейської інтеграції, укладання Угоди про вільну торгівлю, здійснення реформ, дотримання демократичних принципів. Отже, рік у відносинах між Євросоюзом і Україною розпочався з демонстрації взаємної зацікавленості у зближенні. Що саме по собі також є добрим спільним сигналом.

Тема номера

Торгівля між ЄС і Україною:
в очікуванні революції 4

Відносини ЄС—Україна

Міністри обговорили хід реалізації
Східного партнерства 6
Штефан Фюле відвідав Київ 6

Проекти ЄС в Україні

Євросоюз запропонував Стратегію
для Дунайського регіону 7
Новий проект спрямовано
на активізацію громад 7

Кріста Зонголович: «Діти-біженці
часто не мають житла, грошей, їжі,
не можуть піти до школи» 8

Гендерна рівність: визначено
передових роботодавців 9

Божена Маланчук: «Тенденції
до зменшення скарг на жорстоке
поводження не спостерігається» 10

«Вікно в Європу» знову в ефірі 11

Завершено проект зі зміцнення
виборчих процесів 12

Потенційні партнери зустрілися
у Львові 12

Новини Євросоюзу

Інституційні справи

Лідери домовилися про Механізм
фінансової стабільності 13

Угорське президентство
має чотири пріоритети 13

Фінанси

Бюджет—2011: хвилююча драма
із вдалим завершенням 14

Найбільше грошей трудові
мігранти надсилають з Іспанії 15

Ірландія отримує фінансову
допомогу 15

Зовнішня політика

Євросоюз розкритикував білоруські
президентські вибори 16

Європейську службу зовнішньої дії
доукомплектовано 16

Розширення і допомога

Кандидатів на вступ побільшало 17

Допомога ЄС ставатиме
все актуальнішою 17

Підприємництво і спільний ринок

Брюссель хоче полегшити життя
транскордонному бізнесу 18

ЄС допомагає експорту продуктів 18

Розширено мережу послів
жінок-підприємців 19

Запроваджено електронне
декларування товарів 19

Охорона здоров'я

Витрати на медицину найсуттєвіші
у Франції 20

Лікуватися в іншій країні ЄС
стане простіше 20

Суспільство

У ЄС думають над визнанням
документів цивільного статусу 21

Новий веб-сайт допоможе
в боротьбі з торгівлею людьми 21

Євросоюз продовжуватиме
підтримку правозахисників 22

Розпочався Європейський рік
волонтерства 22

Довкілля

Посилено протидію нелегальним
вирубкам лісу 23

Єврокомісію нагороджено
за кампанію з біорозмаїття 23

Інформаційне суспільство

Як європейці спілкуються
в Інтернеті 24

Рамки «електронного врядування»
буде розширено 24

Молодіжний майданчик

Володимир Бруценко:
«Безвізовий режим не призведе
до відтоку молоді» 25

У ролі міністрів Євросоюзу 26

Що ви знаєте
про європейські мови? 26

ЄВРОБЮЛЕТЕНЬ №01'11

Інформаційне видання Представництва
Європейського Союзу в Україні

Засновник: Представництво
Європейського Союзу в Україні

Свідцтво про реєстрацію
КВ №13773-2747ПР від 17.03.2008 р.

Київ 01024, вул. Круглоуніверситетська, 10
http://ec.europa.eu/delegations/ukraine/index_uk.htm

Керівник проекту: Ірина Стаднійчук
E-mail: Irina.STADNIYCHUK@eeas.europa.eu

Головний редактор: Анатолій Марциновський
У реалізації проекту беруть участь:
Олег Фурділо, Тетяна Яцюк, Сергій Матвєєв

Комп'ютерна верстка:
Андрій Ходзицький

Інтернет-версія www.delukr.ec.europa.eu

Індекс видання 98603

Видавець: ТОВ «Видавництво «Консультант»

Адреса: 03039, м.Київ,
вул. Голосіївська, 7, корп. 2

Тел/факс (044) 251-49-51

ISSN 1725-0811

Підписано до друку 17.01.11.

Друк: ТОВ «Інфопрінт»
м. Київ, вул. Фрунзе, 82

Наклад 11 000 прим.

Безкоштовно



ТОРГІВЛЯ МІЖ ЄС І УКРАЇНОЮ: В ОЧІКУВАННІ РЕВОЛЮЦІЇ

Завершення переговорів щодо ЗВТ може стати подією року

У ЛЮТОМУ ВИПОВНИТЬСЯ ТРИ РОКИ ВІДТОДІ, ЯК ЄВРОСОЮЗ І УКРАЇНА РОЗПОЧАЛИ ПЕРЕГОВОРИ ПРО СТВОРЕННЯ ГЛИБОКОЇ І ВСЕОБ'ЯЗНОЇ ЗОНИ ВІЛЬНОЇ ТОРГІВЛІ. 2011-ГО ВОНИ МОЖУТЬ ЗАВЕРШИТИСЯ, І ЦЕ СТАЛО Б ГОЛОВНОЮ ПОДІЄЮ РОКУ.

Що ж відбувається в торгівлі між двома партнерами нині? Ситуація неоднозначна. З одного боку, вона ніби непогана для України. Євросоюз є для неї найбільшим торговельним партнером — 2009 року на нього припадало 29,3% всього українського товарообігу (на Росію — 25,4%). Український експорт до ЄС складають головним чином так звані первинні продукти: сталь, сільськогосподарська продукція, енергія, а також хімія. Євросоюз продає в Україну насамперед продукцію машинобудування та транспортне обладнання, текстиль та одяг. Хоча для ЄС Україна як торговельний партнер не має такого великого значення — торгівля з нею становить лише 0,9% від її загального обсягу. Принагідно зауважимо, що на першому місці за цим показником стоять Сполучені Штати — обсяги торгівлі між ними та Євросоюзом склали 2009-го 204 млрд євро (близько 16% сукупного товарообігу ЄС).



Комісар ЄС з питань торгівлі Карел де Г'юхт і Президент України Віктор Янукович.

«Для України та Європи торгівля — це не проблема, а складова частина розв'язання проблем. У ці нелегкі економічні часи вона може створити робочі місця та стимулювати зростання».

**Комісар ЄС з питань торгівлі
Карел де Г'юхт**

Як видно з графіка, надзвичайно великий спад торгівля між ЄС та Україною пережила у кризовому 2009-му: імпорту з України до ЄС впав на 45,8% порівняно з попереднім роком, а експорт ЄС до України — на 44,6%. Щоправда, за результатами першого півріччя 2010-го відбулося певне поновлення. Імпорту з України за два квартали стано-

вив близько 5 млрд євро, а експорт з ЄС до неї — близько 7,5 млрд.

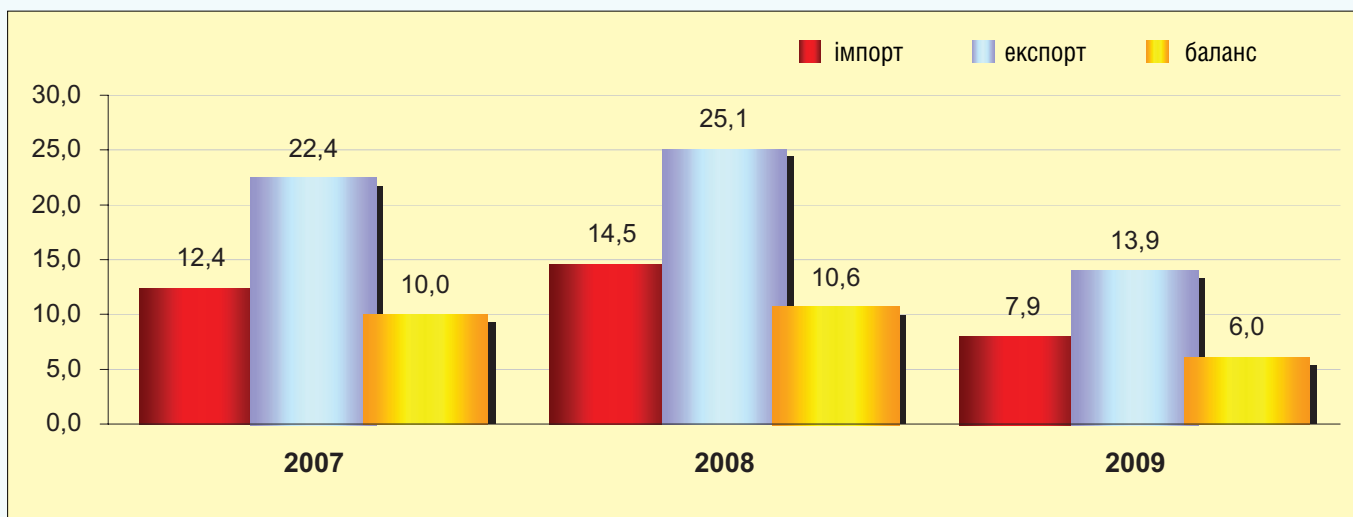
Але зрозуміло, що і показники некризових років зовсім не відповідають торговельному потенціалу ЄС і України. Вони могли б бути набагато більшими, і задля цього сторони працюють зараз над створенням глибокої і всеосяжної Зони вільної торгівлі.

Нині Україна користується перевагами, які надає їй Генеральна система преференцій ЄС: близько половини експортованих до Союзу українських товарів мають безтарифний доступ до його ринку. Але митні тарифи діють щодо особливо важливої для України продукції, яка складає лівову частку її експорту — сталь, добрива, текстиль. Натомість Зона вільної торгівлі передба-

чає скасування тарифів майже щодо всього. Передбачено, що після набуття чинності відповідною угодою вони стануть нульовими для понад 90% промислових та 80% сільськогосподарських та харчових товарів. Для тої частини українського експорту, яка не буде повністю лібералізована, ЄС пропонує суттєве полегшення доступу до свого ринку — наприклад, квоти з нульовою ставкою для певної кількості свинини, м'яса птиці, зерна. Загальною метою є забезпечити 95% торгівлі без митних зборів між ЄС та Україною.

Звичайно, вільна торгівля несе величезні можливості, але є й величезним викликом для учасників ринку. Тому щодо певних груп товарів передбачено перехідні періоди, впродовж яких сторони

Торгівля Євросоюзу з Україною (млрд. євро)



будуть поступово скасовувати митні тарифи. Причому Євросоюз пропонує так званий асиметричний підхід: Україна отримує довший, ніж ЄС, період для поступового зменшення або скасування своїх митних тарифів. Мова йде про терміни від 2 до 10 років, конкретні перехідні періоди буде узгоджено для кожного найменування сільськогосподарської або промислової продукції.

Все це є предметом поточних переговорів. Залишається ще чимало неузгоджених питань. Наприклад, Україна незадоволена пропозицією ЄС щодо розміру квот на експорт зерна, Євросоюз хоче більшого доступу на український ринок автомобілів. Загальновідомою є суперечка щодо географічних назв, таких як «коньяк» чи «шампанське» — Євросоюз вимагає припинення їх використання українськими виробниками, Україна пропонує або тривалий перехідний період, або матеріальне відшкодування виробникам витрат на ребрендинг.

Для України існує ще одна проблема. Річ у тім, що саме лише скасування митних тарифів вільної торгівлі не гарантуватиме — залишається питання стандартів якості, умов виробництва товарів. Іншими словами: якщо українські виробники хочуть продавати свою продукцію в ЄС, вона мусить відповідати його нормам. Лише сумісність з ними робить для України Зону вільної торгівлі з ЄС такою, що має сенс. На практиці це означає реформи, поступове наближення до європейських стандартів якості товарів і послуг, досягнення однорідності з Союзом. Саме тому майбутню Зону вільної торгівлі між ЄС і Україною називають «глибокою і

всеохоплюючою» — бо ж мова йде не про просте скасування митних тарифів.

Водночас відповідність української продукції європейським стандартам якості — це одна з опосередкованих переваг, яку принесе створення Зони вільної торгівлі українським споживачам. Адже модернізація підприємств й гра за європейськими правилами означатиме й випуск якіснішої продукції для внутрішнього ринку. Інша, цілком очевидна перевага — посилення конкуренції на українському ринку, результатом чого завжди є зменшення цін.



Керівник європейської делегації на переговорах зі створення Зони вільної торгівлі Філіп Куйссон.

Звісно, це лише один, найбільш очевидний, «людський» аспект вільної торгівлі. Разом із тим створення ЗВТ і пов'язані з цим реформи неодмінно призведуть до збільшення європейських інвестицій в українську економіку, позитивно вплинуть на систему державних закупівель: передумовою є функціонування в Україні європейського зразка тендерних процедур. Відповідно, раціональніше витратимуться бюджетні кошти.

Залишається сподіватися, що все піде за планом і за півроку роботу над

текстом Угоди про вільну торгівлю буде-таки завершено. Принаймні, і європейські, і українські переговорники кажуть, що це цілком реально. Зауважимо, що після підписання угода потребуватиме ратифікації лише з боку Європарламенту та Верховної Ради. Отже, де-факто вона може набути чинності раніше, ніж Угода про асоціацію цілком — її повинні будуть ратифікувати парламенти всіх 27 країн-членів ЄС.

Проте це вже наступне питання. Нині найголовнішим залишається вдале завершення переговорів. Українсько-європейська торгівля перебуває в очікуванні революції.

У контексті створення Зони вільної торгівлі між ЄС і Україною дуже часто говорять про альтернативу — її приєднання до Митного союзу Росії, Білорусі та Казахстану. Позиція Євросоюзу дуже чітка: в цьому разі Угода про вільну торгівлю з Україною стане неможливою, адже Київ уже не матиме права укладати такі з третіми країнами.

Незважаючи на це, у кінці листопада минулого року Президент Віктор Янукович заявив про можливість входження України до Митного союзу, причому лише за кілька днів після саміту ЄС—Україна. Щоправда пізніше, в кінці грудня, глава України оцінив шанси на приєднання її до Митного союзу як «нульові». Утім, він пояснив це не осмисленим прагненням української влади до економічної інтеграції з ЄС, а можливими процедурними труднощами. Адже для приєднання до Митного союзу Україні слід змінити Конституцію — на думку Віктора Януковича, голосів для цього у Верховній Раді не назбиралося б. 🌟



Високий представник ЄС з питань спільної зовнішньої та безпекової політики Кетрін Ештон та міністр закордонних справ України Костянтин Грищенко (ліворуч).

МІНІСТРИ ОБГОВОРИЛИ ХІД РЕАЛІЗАЦІЇ СХІДНОГО ПАРТНЕРСТВА

У ГРУДНІ В БРЮССЕЛІ ВІДБУЛАСЯ ЧЕРГОВА ЗУСТРІЧ МІНІСТРІВ ЗАКОРДОННИХ СПРАВ СХІДНОГО ПАРТНЕРСТВА. УЧАСТЬ У НІЙ ВЗЯЛИ ТАКОЖ ПРЕДСТАВНИКИ КРАЇН-ЧЛЕНІВ ЄВРОСОЮЗУ, РАДИ ЄС, ЄВРОКОМІСІЇ, ЄВРОПАРЛАМЕНТУ ТА ІНШИХ ЄВРОПЕЙСЬКИХ ІНСТИТУЦІЙ.

Головувала на зустрічі Високий представник ЄС з питань спільної зовнішньої та безпекової політики Кетрін Ештон. За результатами закінчення вона оприлюднила заяву.

У документі наголошено на стратегічній важливості Східного партнерства «як шляху до поглиблення та зміцнення відносин між ЄС та країнами-партнерами, до пришвидшення політичної асоціації та подальшої економічної інтеграції і наближення до Європейського Союзу, а також до підтримки політичних і соціально-економічних реформ у країнах-партнерах». Міністри висловили підтримку «дедалі активнішому залученню громадянського суспільства до технічної роботи у багатосторонньому вимірі Східного партнерства, у співпраці з Форумом громадянського суспільства».

Глави зовнішньополітичних відомств країн Східного партнерства обговорили конкретні питання, які постають у процесі співробітництва. Зокрема, йшлося про можливі шляхи залучення додаткових ресурсів для фінансування ініціативи — на додаток до коштів, що їх надає ЄС. У цьому контексті вони «висловили задоволення з приводу поліпшення координації роботи міжнародних фінансових інституцій та інших донорів у спробі досягти послідовнішого та ціліснішого підходу до Східного партнерства».

Міністри також обговорили можливі сфери, де в рамках ініціативи можна було б досягти більших результатів: у посиленні галузевої співпраці, сприянні участі країн-партнерів у програмах ЄС, протидії конфліктам та їхньому розв'язанні, зміцненні ролі громадянського суспільства. Особливий наголос було зроблено на сприянні транскордонної мобільності певних категорій громадян: студентів, дослідників, вчених, представників бізнесу. ★

Європейський інвестиційний банк започаткував минулого місяця Трастовий фонд Східного партнерства з технічної допомоги. Загальною метою нової структури є сприяння ефективності діяльності банку, яку він проводить у рамках ініціативи. Фонд проводитиме передпроектні дослідження й вивчення, інституційну та правову оцінку, розрахунки можливого соціального та екологічного впливу проектів, управління проектами тощо.

ШТЕФАН ФЮЛЕ ВІДВІДАВ КИЇВ

У січні Київ із робочим візитом відвідав Комісар ЄС з питань розширення та Європейської політики сусідства Штефан Фюле. Він зустрівся з українським керівництвом, представниками опозиції та громадянського суспільства.

Його візит став своєрідним стартом діалогу між Євросоюзом та Україною у 2011 році. Під час зустрічей йшлося про надзвичайно важливі для їхніх відносин речі: демократію, реформи, переговори зі створення Зони вільної торгівлі.

Зокрема, Штефан Фюле наголосив на важливості свободи зібрань та свободи засобів масової інформації, дотримання прав людини. Він також висловив сподівання, що українська влада не буде застосовувати кримінальне законодавство у політичних цілях.

Про перемовини з Угоди про вільну торгівлю Комісар ЄС говорив із керівниками уряду — прем'єр-міністром Миколою Азаровим та віце-прем'єром Андрієм Ключевим. Було підтверджено рішучість завершити переговори протягом першого півріччя цього року. ★



Під час зустрічі з Президентом України Віктором Януковичем

ЄВРОСОЮЗ ЗАПРОПОНУВАВ СТРАТЕГІЮ ДЛЯ ДУНАЙСЬКОГО РЕГІОНУ

ЄВРОПЕЙСЬКА КОМІСІЯ ПРЕДСТАВИЛА У ГРУДНІ СТРАТЕГІЮ ЄС ДЛЯ ДУНАЙСЬКОГО РЕГІОНУ. МЕТОЮ Є РОЗВИТОК ЙОГО ЕКОНОМІЧНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ТА ПОЛІПШЕННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ СИТУАЦІЇ.

Стратегія має об'єднати зусилля 14 країн, територіями яких протікає Дунай: Німеччину, Австрію, Угорщину, Чехію, Словаччину, Словенію, Болгарію, Румунію, Хорватію, Сербію, Боснію та Герцеговину, Чорногорію, Молдову та Україну. Сукупна кількість населення цих придунайських держав становить 115 млн осіб.

Згідно з планами Євросоюзу, реалізація Стратегії для Дунайського регіону принесе його мешканцям такі переваги як швидший та екологічно чистіший транспорт, дешевші й безпечніші енергоносії, краще довкілля, добробут, нові привабливі туристичні та культурні напрямки, вищу безпеку та краще врядування.

На прес-конференції в Києві стратегію представив експерт Директорату з питань регіональної політики Європейської Комісії Олів'є Боделе.

— Україна матиме низку вигод від участі в Дунайській стратегії, — наголосив він. — Вона отримуватиме реальну користь від різноманітних програм та проєктів, які будуть реалізовуватися. Матиме змогу брати безпосередню участь у подальшому виробленні політики щодо регіону, а отже, впливати на неї, а також тісніше співробітничати з сусідніми країнами та з Європейською Комісією.

Олів'є Боделе розповів також про План дій, що його підготовлено у рамках Стратегії для Дунайського регіону. Він складається з чотирьох розділів.



Експерт Директорату з питань регіональної політики Єврокомісії Олів'є Боделе та Керівник відділу політики, преси та інформації Представництва ЄС в Україні Золтан Салаї під час презентації Дунайської стратегії.

Перший — сполучення в Дунайському регіоні. Зокрема, передбачено покращити мобільність, розвивати культуру й туризм, міжлюдські контакти.

Другий — захист довкілля в регіоні. Планується відновити якість води та підтримувати її в подальшому, покращити управління екологічними ризиками, зберігати біорозмаїття, ландшафти, якість повітря.

Третій — покращення добробуту. Це означає розвиток, базований на знаннях суспільства завдяки дослідженням, освіті та інформаційним технологіям. Також планується підтримувати конкурентоспроможність підприємств, включаючи розвиток кластерів.

Четвертий — зміцнення регіону. Ма-

ється на увазі посилення інституційної спроможності та співробітництва, спільна робота з покращення безпеки та боротьби з організованою злочинністю.

Загалом план дій містить 200 пріоритетних дій, які будуть реалізовуватися у рамках стратегії. Наприклад, розвиток екотехнологій та захист біологічного розмаїття регіону — у басейні Дунаю мешкають ніні понад 300 видів птахів, і потрібні термінові зусилля для забезпечення їх від промислового та сільськогосподарського забруднення територій. Або розробка спільної для всього Дунаю мапи повеневих ризиків із широким залученням місцевих, регіональних та національних органів та структур.

НОВИЙ ПРОЄКТ СПРЯМОВАНО НА АКТИВІЗАЦІЮ ГРОМАД

Британська Рада в Україні спільно з асоціацією «Соціально-економічні стратегії та партнерства» і Лабораторією законодавчих ініціатив розпочала реалізацію дворічного проєкту «Громадянин і держава: розвиток партнерства для ефективного урядування в Україні». Його фінансує Європейський Союз.

Головною метою проєкту є забезпечення прозорості та вдосконалення місцевого самоврядування в Україні шляхом оптимізації процедур ухвалення рішень на місцевому і регіональному рівні й залучення громад до управлінського процесу. Протягом першого року

проєкт реалізовуватиметься в Донецькій та Луганській областях, після чого результати та практичні напрацювання будуть поширені серед представників органів місцевого самоврядування в інших регіонах України.

— Громадянське суспільство є ключовим елементом демократичної систе-

ми. Завдяки йому громадяни отримують можливість відстоювати власні інтереси у процесі ухвалення суспільних рішень, — каже стратегічний консультант проєкту Крістін Форрестер. — Наше завдання — уможливити участь громад у кожному етапі цього процесу. ★



«ДІТИ-БІЖЕНЦІ ЧАСТО НЕ МАЮТЬ ЖИТЛА, ГРОШЕЙ, ЇЖИ, НЕ МОЖУТЬ ПІТИ ДО ШКОЛИ»

У СІЧНІ ЗАВЕРШУЄТЬСЯ ПЕРША ФАЗА ФІНАНСОВАНОГО ЄВРОСОЮЗОМ ПРОЕКТУ «ПРАВОВИЙ ТА СОЦІАЛЬНИЙ ЗАХИСТ ДІТЕЙ, ЩО ШУКАЮТЬ ПРИТУЛКУ, І ДІТЕЙ-БІЖЕНЦІВ В УКРАЇНІ», ЯКИЙ ТРИВАЄ З ПОЧАТКУ 2009-ГО. ВОДНОЧАС РОЗПОЧИНАЄТЬСЯ ДРУГИЙ ЕТАП. ПРО ПОТОЧНІ СПРАВИ Й ПЛАНИ НА МАЙБУТНЄ «ЄВРОБЮЛЕТЕНЮ» РОЗПОВІЛА КРИСТА ЗОНГОЛОВИЧ — ДИРЕКТОР ПО УКРАЇНІ ДАНСЬКОЇ РАДИ У СПРАВАХ БІЖЕНЦІВ, ЯКА РЕАЛІЗУЄ ПРОЕКТ.

— **За вашими оцінками, скільки в Україні дітей-біженців і тих, що хочуть отримати притулок?**

— Важко сказати, тому що багато з них не потрапляють до офіційної статистики. Наш проект працює з 600-700 дітьми. Більша частина з них приїхала в Україну з родинами з нестабільних, охоплених конфліктами регіонів — переважно з Афганістану та Сомалі, а також з інших африканських країн, Чечні. Причиною зазвичай є переслідування й загроза життю на Батьківщині. Водночас є й інша група дітей, близько 150 осіб, які прибули в Україну самі. Вони хочуть отримати статус біженця, але це дуже складний, законодавчо нерегульований процес. Ми намагаємося в цьому допомогати.

— **Як діти самі, без супроводу дорослих, можуть перетнути кордони й опинитися тут?**

— У кожної дитини власна історія, узагальнити важко. Скажімо, їхні батьки бачать, що у своїй країні діти перебувають у небезпеці, тому переправляють їх звідти в безпечне місце — наприклад, в якусь європейську державу, де є родичі. Звичайно, дуже часто це нелегальні шляхи, бо лише так можна дістатися країни призначення. Трапляється, що батьки дітей гинуть, тоді вони самі шукають способів утекти, знаходять «потрібних» людей. А буває, що діти гублять батьків дорогою... Ситуації різні. Спільним є те, що використовуючи нелегальні шляхи до спокійніших країн діти наражаються на величезну небезпеку. Адже контрабандист цілком контролює їхнє життя. Ще

добре, якщо він виявиться суто бізнесменом, який заробляє на переправленні гроші. Але ж буває й так, що замість мирного й безпечного життя дитина потрапляє у світ проституції чи трудового рабства.

— **Які найбільші проблеми у таких дітей в Україні?**

— Відсутність житла, грошей, матеріальної допомоги, їжі. Дуже складна процедура отримання статусу біженця. Діти психологічно травмовані тим, що сталося в їхній країні, травмовані дорогою — а тут вони не розуміють мови, не мають знайомих, виглядають інакше, ніж українські діти. Не можуть піти до школи, бо не мають документів.

— **Що робить для таких дітей українська держава?**

— Вона дуже обмежена в фінансуванні, має певні внутрішні проблеми. Отже, для маленьких іноземців також ресурсів не вистачає... Дається ознаки й брак досвіду у таких питаннях. Утім, їх непросто вирішувати в будь-якій країні. Але я б сказала, що українські урядові структури стають дедалі чуйнішими та більше допомагають. Принаймні, відчувається наявність доброї волі.

— **Як діє в таких умовах ваш проект?**

— Зауважу, що ми на сьогодні єдина організація в Україні, яка опікується дітьми-біженцями. Працюємо на кількох рівнях. На найвищому, тобто з українським урядом. Надаємо експертів з питань надання притулку для дітей та їхнього захисту. Наші поради й консультації стосуються і вироблення відповідної політики, й індивідуальних ви-

падків. Проводимо тренінги для місцевих чиновників.

Інший рівень — співпраця з п'ятьма неурядовими організаціями у Київській, Одеській, Харківській, Закарпатській та Вінницькій областях: саме там найбільша кількість дітей-біженців. Через НДО надаємо безпосередню допомогу дітям. Вона включає роботу соціальних працівників та психологів, медичну, матеріальну підтримку, продукти, одяг. Мабуть, налагодження такої роботи є найбільшим досягненням нашого проекту. Крім цього, працюємо з міжнародними організаціями, такими як Дитячий фонд ООН-ЮНІСЕФ, Управління Верховного комісара у справах біженців, Товариство Червоного Хреста, намагаємося заручитися допомогою й інших організацій.

Зрештою, ми добиваємося поєднання зусиль уряду та неурядових організацій задля досягнення цілей проекту. Для цього створено Координаційний комітет, до якого входять представники обох сторін.

— **Що зміниться з настанням другої фази проекту?**

— Ми й надалі провадитимемо тренінги, надаватимемо консультаційну допомогу, соціальний та правовий захист дітям. Водночас сподіваємося на більшу допомогу з боку українського уряду, адже бюджет другої фази проекту значно менший, ніж першої.

Також протягом наступних двох років проекту ми б хотіли зробити наголос на інтеграції дітей-біженців в суспільство, забезпеченні їм можливості навчатися у школі, здобути вищу освіту. Для

ГЕНДЕРНА РІВНІСТЬ: ВИЗНАЧЕНО ПЕРЕДОВИХ РОБОТОДАВЦІВ

У ГРУДНІ В КИЄВІ ВІДБУЛОСЯ УРОЧИСТЕ ВІДЗНАЧЕННЯ ПЕРЕМОЖЦІВ КОНКУРСУ «РІВНІ МОЖЛИВОСТІ: НАЙКРАЩИЙ РОБОТОДАВЕЦЬ-2010». ЙОГО СПІЛЬНО ПРОВЕЛИ ПРОЕКТ ЄС «ПРАВА ЖІНОК ТА ДІТЕЙ В УКРАЇНІ — КОМУНІКАЦІЙНИЙ КОМПОНЕНТ» ТА МІНІСТЕРСТВО У СПРАВАХ СІМ'Ї, МОЛОДІ ТА СПОРТУ».

Усього у конкурсі взяли участь понад 90 організацій, установ і компаній. Метою змагання було визначити ті з них, де керівники найефективніше створюють рівні можливості для жінок і чоловіків на робочих місцях. Відбір фіналістів проводився у п'яти категоріях залежно від чисельності штату.

У категорії від 1 до 20 працівників перемогло київське ТОВ «Вікторія Верітас» — там, зокрема, існує Кодекс корпоративної етики, який підтверджує рівні права та можливості при зарахуванні на роботу та нарахуванні зарплати.

Британська Рада в Україні здобула першість у категорії 21–100 працівників — її співробітники мають змогу працювати в гнучкому робочому режимі, там започатковано «День дитини» — у передріздвяний період діти співробітників можуть провести півдня на

робочому місці батьків. У випадку серйозного захворювання дитини співробітникам Британської Ради в Україні може бути надана безвідсоткова позика. Всеукраїнський центр професійної реабілітації інвалідів Мінпраці та соціалітики України переміг у категорії 101–1000 співробітників. А ЗАТ «Оболонь» з-поміж підприємств з чисельністю понад 1000 працівників: там гендерна рівність співробітників прописана в колективному договорі, їм виплачують однакові оклади незалежно від статі. На підприємстві запроваджено спеціальну посаду Уповноваженого з гендерних питань, якого вибирає колектив.

— Гендерна нерівність неприпустима з політичної точки зору, але разом із тим це уповільнює економічний розвиток держав, — заявив на підведенні результатів конкурсу керівник другого відділу програм допомоги Представництва

Середня зарплата чоловіків в Україні 2388 грн, жінок — 1836 грн (різниця — 28,4%, у ЄС ця цифра становить 15%). За представництвом жінок у політиці Україна займає 117 місце з 134 країн. Серед депутатів Верховної Ради жінок близько 8%, тоді як у Європарламенті 35%, у парламентах Швеції — 47%, Фінляндії — 41,5%, Болгарії — 21,7%, Естонії — 20,8%, Польщі — 20,2%. Жінками є близько 10% депутатів обласних рад в Україні, вище їх представництво в районних, сільських та селищних — 45–50%. Жодної жінки немає в українському уряді. Для порівняння — в Іспанії 50% урядовців є жінками, вони становлять 30% від складу колегії Єврокомісії (9 з 27 комісарів).

цього, зокрема, плануємо організувати додаткові мовні курси. Щоправда, поки що на це немає коштів, і зараз ми шукаємо донорів.

— Чи не пригадали б якусь конкретну історію про дітей-біженців в Україні?

— Історій багато, але всі вони поки що не мають завершення. Наприклад, ми знаємо двох сестер-афганок, одній 18 років, інша на рік чи два молодша. В Афганістані було вбито їхнього батька. Дорогою звідти, десь у

Росії, вони загубили матір. До Києва прибули нелегальним шляхом. Контрабандисти залишили їх на одному з ринків, де працюють афганці — сказали, що тут вони зустрінуться з матір'ю. Сестри прочекали цілий день, ринок закрився, мама не з'явилася. Їх взяла до себе інша афганська родина — ніби на одну ніч, але минув тиждень, місяць, три місяці... Вони живуть у цій родині, навзаєм доглядають за дітьми, готують, прибирають. Не можуть



Диплом переможця — Британській Раді в Україні.

ЄС в Україні Хосе Роман Леон Лора. — Доведено, що вона є проблемою для розвитку суспільства — принаймні половина його не користується сповна своїми правами, втрачає можливості долучитися до економічного розвитку й розвитку своєї країни загалом. ★

вийти без їхнього дозволу. Молодша не відвідує школу. Зараз ми намагаємося зробити все, щоб дівчата отримали соціальну та психологічну допомогу через інтеграційний центр та юридичну допомогу, щоб скласти заяву на отримання статусу дитини в пошуках притулку. Це допоможе їм легально жити в Україні, здобути освіту... Але ситуація дуже погана. Дівчата реально ізольовані, почуваються там безплатною робочою силою... ★

«ТЕНДЕНЦІЇ ДО ЗМЕНШЕННЯ СКАРГ НА ЖОРСТОКЕ ПОВОДЖЕННЯ НЕ СПОСТЕРІГАЄТЬСЯ»

ПРИНИЖЕННЯ ЛЮДСЬКОЇ ГІДНОСТІ, КАТУВАННЯ У МІСЦЯХ ТИМЧАСОВОГО ТРИМАННЯ ЧИ ПОЗБАВЛЕННЯ ВОЛІ Є ЗАГАЛЬНОВІДОМОЮ ДЛЯ УКРАЇНИ ПРОБЛЕМОЮ. ДОПОМОГТИ ПОДОЛАТИ ЇЇ ПОКЛИКАНА СПІЛЬНА ПРОГРАМА ЄС І РАДИ ЄВРОПИ «БОРЬБА З ЖОРСТОКИМ ПОВОДЖЕННЯМ І БЕЗКАРНІСТЮ». ПРО ДІЯЛЬНІСТЬ ПРОЕКТУ «ЄВРОБЮЛЕТЕНЮ» РОЗПОВІЛА ЙОГО РЕГІОНАЛЬНИЙ КООРДИНАТОР БОЖЕНА МАЛАНЧУК.



— Яке головне завдання проекту?

— Це вдосконалення механізму розслідування за скаргами про жорстоке поводження: з боку правоохоронних органів, досудового слідства, органів дізнання. Велику увагу приділено застосуванню належних санкцій у випадку, коли вину доведено, та протидії будь-яким проявам безкарності. На першому етапі спільної програми експерт Ради Європи Джим Мардох підготував доповідь «Боротьба з жорстоким поводженням і безкарністю та ефективне розслідування жорстокого поводження», яка містить низку рекомендацій. Потім ми розпочали роботу з їх імплементації: готували методологічні матеріали, проводили міжнародні та всеукраїнські тренінги, семінари, конференції. Видали брошуру про права затриманих і обов'язки правоохоронних органів відповідно до європейських стандартів, а також посібник керівних принципів застосування європейських стандартів щодо ефективного розслідування фактів жорстокого поводження.

— А якими є ці стандарти?

— Незалежність і неупередженість розслідування, ретельність, невідкладність, компетентність, залучення потерпілого і громадський контроль. На них ми і наголошуємо під час співпраці з відповідними українськими структурами. Насамперед з органами прокуратури: саме в їхній компетенції розслідувати факти жорстокого поводження.

— Одним із очікуваних результатів проекту є приведення до європейських стандартів нормативно-регуляторної бази. Яка ситуація з цим?

— Протягом 2010 року відбулося кілька точкових позитивних змін до чинного Кримінально-процесуального кодексу. Наприклад, законодавче закріплення права свідка на адвоката. Це дуже важливо, бо у рішеннях Європейського суду з прав людини очевидним є наголос на ефективному правовому захисті. Але важливим питанням, яке ще потребує свого нормативно-правового врегулювання, є система ефективної безоплатної правової допомоги — вона вже кілька років

знаходиться у процесі становлення. Позитивом є доповнення КПК новим розділом «Видача особи (екстрадиція)». Також на стадії ухвалення перебуває проект закону про зміни до КПК щодо розширення прав потерпілого. Хотіла б відзначити також удосконалення статистичної звітності органів прокуратури. Ще 2009 року вони запровадили окремий додаток про звітність справ про злочини щодо застосування катувань та іншого жорстокого поводження, у яких закінчено слідство. Зрозуміло, що це зміни, які опосередковано стосуються боротьби з жорстоким поводженням і безкарністю. Для вирішення проблеми потрібен комплексний, системний підхід.

— Яка кількість рішень Європейського суду з прав людини щодо України стосується жорстокого поводження?

— Зауважу, що за загальною кількістю надісланих до суду скарг Україна нині на четвертому місці серед 47 країн-членів Ради Європи. Щодо рішень, винесених проти неї на порушення статті 3 Європейської конвенції з прав людини (абсолютна заборона катування) — таких на кінець 2010 року було близько 45. Що стосується власне рішень, де констатовано відсутність ефективного розслідування — їх 19. Але при цьому вісім з них було винесено торік: хоча, зрозуміло, суд розглядає справи протягом кількох років і відповідні скарги були подані раніше.

У будь-якому разі, тенденції до зменшення таких скарг вочевидь не спостерігається.

За інформацією від Урядового уповноваженого у справах Європейського суду з прав людини, відповідних справ, які нині знаходяться на комунікації з урядом України, на сьогодні більше, ніж уже винесених судом рішень.

«ВІКНО В ЄВРОПУ» ЗНОВУ В ЕФІРІ

— Мета проекту — допомогти громадянам України, зокрема молоді, дізнатися більше про зусилля Євросоюзу зі зміцнення відносин зі своїми сусідами та підтримки їх на шляху інтеграції у ЄС, — сказав керівник відділу політики, преси та інформації Представництва ЄС в Україні Золтан Салаї.

Щотижневий 30-хвилинний тележурнал «Вікно в Європу» транслюється на 5 каналі по п'ятницях о 18:15 та по суботах о 12:15 (повтор). Радіопрোগрама виходить на радіо Ера у понеділок о 19:30 та повторюється о 22:15.

Теле- та радіопроекти «Вікно в Європу» стартували у травні 2009 року й одразу завоювали популярність серед української аудиторії. Вони надають ексклюзивну та оперативну інформацію про діяльність ЄС в Україні, яка донедавна була доступна лише фахівцям. Адже незважаючи на те, що Євросоюз та Україна активно й успішно співпрацюють протягом останніх 20 років, громадянам мало що відомо про проекти, які реалізуються в їхній країні за підтримки Євросоюзу.



У ГРУДНІ ПОНОВИВ СВОЮ РОБОТУ ІНФОРМАЦІЙНИЙ ПРОЕКТ «ВІКНО В ЄВРОПУ». ПРОГРАМА З ОДНОЙМЕННОЮ НАЗВОЮ ПОВЕРНУЛАСЯ В ЕФІР 5 КАНАЛУ ТА РАДІО ЕРА Й ВИХОДИТИМЕ ЩОТИЖНЯ ВПРОДОВЖ РОКУ.

Матеріали «Вікна в Європу» можна знайти на блозі проекту в Живому журналі за адресою: windowtoeurope.livejournal.com.

Телеглядачі та радіослухачі також можуть залишити тут коментарі й висловити побажання ведучим програми. ★

— Чому Україна не надто успішна у викориненні жорстокого поводження та безкарності?

— Є багато чинників. Це менталітет правоохоронних органів і ставлення суспільства до їх роботи. Це проблема підготовки кадрів, планові показники, які беруться в основу оцінки роботи правоохоронних органів, нефункціонування системи безоплатної правової допомоги. Також відіграють свою роль неможливість прямого запиту судово-медичної експертизи з боку заявника, відсутність національних превентивних механізмів на попередження жорстокого поводження, «конфлікт функцій» органів прокуратури — підтримання державного обвинувачення проти особи і здійснення розслідування за скаргою, поданою цією ж особою. Ще — відсутність принципу змагальності у кримінальному процесі і недостатнє реагування судових органів на ознаки застосування актів жорстокого поводження. Усе це є елементами недосконалого правового регулювання й інституційного забезпечення механізму боротьби з жорстоким покаранням і без-

карністю. Якщо говорити власне про розслідування, то можна констатувати істотні вади щодо усіх п'яти згаданих мною європейських стандартів.

— Якими засобами проект намагається досягти їх утвердження?

— Значним компонентом проекту є тренінгова кампанія. На кінець 2010 року у навчанні взяли участь приблизно 1500 прокурорів, 550 суддів, 200 працівників міліції, 60 адвокатів і 30 представників правозахисних організацій. Під час семінарів міжнародні й національні експерти розповідали про застосування практики Європейського суду з прав людини щодо порушення статті 3 конвенції, європейські критерії щодо ефективного розслідування за скаргами на жорстоке поводження. Здійснювався аналіз національного законодавства і практики на відповідність європейським стандартам.

— Ви бачите позитивні зрушення чи тенденції щодо викоринення в Україні жорстокого поводження з затриманими?

— Позитивні зрушення є. Наприклад, виходячи з доповідей Європей-

ського комітету з запобігання катуванням, має місце певне матеріальне покращення в слідчих ізоляторах, українська влада намагається боротися з перенасиченістю камер. Хоча проблеми і тут ще залишаються.

Загалом, дуже позитивним є те, що українські органи державної влади розуміють існування проблеми й готові до співпраці. Протягом останніх двох років роботи нашого проекту не було якихось перепон для ефективної його реалізації. Сподіваємося, що подібна співпраця триватиме. Зараз великі надії покладаємо на реформування кримінальної юстиції: відповідний курс було задано Адміністрацією Президента України. Є попередня згода щодо нашого залучення до відповідної робочої групи. Маємо надію, що найближчим часом розпочнеться активна робота над реформою, в основу якої ляжуть принципи гуманізації і посилення захисту прав людини — відповідно до зобов'язань України перед Радою Європи та іншими міжнародними організаціями. ★

ЗАВЕРШЕНО ПРОЕКТ ЗІ ЗМІЦНЕННЯ ВИБОРЧИХ ПРОЦЕСІВ

У КИЄВІ ВІДБУЛАСЯ ЗАКЛЮЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ ДОВГОСТРОКОВОГО ПРОЕКТУ З ДОПОМОГИ ВИБОРЧИМ ПРОЦЕСАМ. ВІН СПІЛЬНО РЕАЛІЗОВУВАВСЯ ПРОТЯГОМ 2008–2010 РОКІВ КООРДИНАТОРОМ ПРОЕКТІВ ОБСЄ В УКРАЇНІ, ЄВРОСОЮЗОМ ТА НИЗКОЮ АГЕНЦІЙ З КАНАДИ, ШВЕЦІЇ, ІРЛАНДІЇ ТА ВЕЛИКОЇ БРИТАНІЇ.



Під час реалізації проекту створено державний реєстр виборців. Напередодні президентських виборів 2010 року проведено тренінги для 90 ти-

сяч членів виборчих комісій. Надано допомогу в розробці єдиного Виборчого кодексу. Про ці та інші результати йшлося під час конференції. Участь у ній взяли диплома-

ти, експерти з виборчих процесів, представники державних органів влади, політичних партій та міжнародних організацій.

— Ми досягли значного прогресу в наших зусиллях, спрямованих на зміцнення виборчих процесів в Україні,— зазначив Координатор проектів ОБСЄ в Україні Любомир Копай. — Однак роботу не завершено, і ОБСЄ готова надавати подальшу допомогу в цій сфері.

Голова Представництва ЄС в Україні Жозе Мануел Пінту Тейшейра зазначив:

— Сподіваємося, що проведення виборчої реформи в Україні проходитиме прозоро і за участі всіх зацікавлених сторін. До цього процесу мали б бути залучені опозиційні політичні сили, незалежні представники громадських організацій та експерти, які візьмуть участь в обговореннях та матимуть вплив на результати процесу. ★

ПОТЕНЦІЙНІ ПАРТНЕРИ ЗУСТРІЛИСЯ У ЛЬВОВІ

У Львові відбувся другий Форум пошуку партнерів у рамках фінансованої ЄС Програми транскордонного співробітництва Польща–Білорусь–Україна (2007–2013). Участь у ньому взяли понад 270 представників українських, білоруських та польських організацій.

Вони обговорили можливі проекти, які подаватимуть на наступний конкурс програми. Потенційні партнери також мали можливість зустрітися із менеджерами проектів зі Спільного технічного секретаріату програми, а також з експертами Ініціативи з розвитку потенціалу регіону. Причому сам конкурс проектів буде оголошено в першій половині 2011 року — тобто форум надав учасникам можливість обговорити свої ідеї ще задовго до його оголошення.

Разом із форумом у Львові відбулася зустріч представників медіа з регіонів, у яких працює програма. Участь у ній взяли 30 журналістів. Вони обмінялися думками про роль програми для їхніх регіонів і висловили готовність підтримати її інформаційно.

Головною метою Програми транскордонного співробітництва Польща–Білорусь–Україна є підтримка процесів транскордонного розвитку між трьома країнами. Цілі програми реалізуються через некомерційні проекти, які сприяють до-



сягненню трьох головних пріоритетів: підвищенню конкурентоспроможності транскордонної зони, покращенню якості життя, створенню мереж та сприянню міжлюдській співпраці. ★

ЛІДЕРИ ДОМОВИЛИСЯ ПРО МЕХАНІЗМ ФІНАНСОВОЇ СТАБІЛЬНОСТІ

У ГРУДНІ ЄВРОПЕЙСЬКА РАДА ПРОВЕЛА СВОЄ СЬОМЕ ЗА РІК ЗАСІДАННЯ — РЕКОРДНА РІЧНА КІЛЬКІСТЬ ДЛЯ САМІТІВ ЄС. ПРОТЕ ПРИРОДНА: 2010-Й ВИДАВСЯ НАДТО НЕСПОКІЙНИМ, Й ІНКОЛИ ЛІДЕРАМ ДЕРЖАВ ЄВРОСОЮЗУ ДОВОДИЛОСЯ ЗБИРАТИСЯ ТЕРМІНОВО.

Власне, головний результат грудневої Європейської Ради також став своєрідним підсумком 2010-го — керівники ЄС домовилися про створення в майбутньому постійного Механізму фінансової стабільності. Причиною такого кроку стали дві «рятувальні операції», проведені Євросоюзом задля допомоги Греції та Ірландії — ті опинилися у фінансовій скруті. У травні для цього було створено тимчасовий Європейський фонд фінансової стабільності. Він діятиме до червня 2013 року, після чого його замінить постійний механізм.

Для створення Механізму фінансової стабільності потрібно буде змінити Лісабонський договір, що містить правила управління Союзом. «Країни-члени, чиєю валютою є євро, можуть започаткувати механізм стабільності, який може бути активований у разі виникнення потреби для забезпечення стабільності євросони в цілому», — так звучить схвалена лідерами поправка до угоди. Очікується, що майбутні зміни буде ратифіковано всіма 27 країнами-членами до кінця 2012 року.

Отже, домовленості про створення Механізму фінансової стабільності стали логічним завершенням важкого для ЄС року, під час якого від країн-членів вимагалися єдність та згуртова-



На фото (зліва направо): Президент Європейської Ради Герман Ван Ромпей, канцлер Німеччини Ангела Меркель, прем'єр Словаччини Івета Радчова та генеральний секретар Ради ЄС П'єр де Буасьє.

ність задля вирішення термінових і складних завдань. 2010-го Євросоюз впорався із поточними викликами й заклав підґрунтя для вирішення подібних проблем на майбутнє.

— Наше завдання тепер — підтримувати обраний курс. Йти вперед, а не займатися балачками. Довести тим, хто передікав крах нашої спільної валюти, що вони були неправі, — підсумував Президент Єврокомісії Жозе Мануел Баррозу. ★

УГОРСЬКЕ ПРЕЗИДЕНТСТВО МАЄ ЧОТИРИ ПРІОРИТЕТИ

З 1 січня головування в Євросоюзі перебрала на себе сусідня з Україною Угорщина. Її президентство має чотири загальних пріоритети: економічне зростання та зайнятість для збереження європейської соціальної моделі; міцніша Європа; уважніший до громадян ЄС; розширення та Європейська політика сусідства.

Як має намір діяти головуюча в ЄС країна, добре ілюструють плани Угорщини щодо енергетики. Четвертого лютого відбудеться Європейська Рада, яку вже охрестили першим Енергетичним самітом ЄС. Лідери держав-членів мають обговорити питання єдиного енергетичного ринку Євросоюзу. Розмова стосуватиметься розвитку інфраструктури, інноваційних енергетичних технологій та координації енергетичної політики держав ЄС у їхніх відносинах із третіми країнами.

Будапешт також прагнути, щоб країни-члени дійшли згоди щодо стратегії «Енергія-2020», яку Єврокомісія представила в листопаді. Угорщина хоче, щоб спільні висновки щодо цього документа було ухвалено на засіданні міністрів енергетики країн ЄС.

Ще одним важливим стратегічним документом, який просуватиме Угорщина, стане План дій з енергоефективності — його Єврокомісія має презентувати на початку березня. Будапешт сподівається ухвалення рекомендацій щодо цього на другій формальній зустрічі енергетичних міністрів, яка відбудеться в липні.

Зрештою, нині Єврокомісія готує Дорожню енергетичну карту ЄС на період до 2050 року. Документ з'явиться не раніше осені, але Угорщина хоче зібрати позиції країн-членів й зробити таким чином внесок у процес підготовки документа. Це має статися на неформальній зустрічі міністрів енергетики, яка відбудеться в Будапешті 2–3 травня. Дорожня енергетична карта ЄС стосуватиметься довготермінових енергетичних цілей та їх фінансування.

Ну й ще одним завданням для угорського президентства є традиційна для такої посади посередницька робота з Європарламентом. У грудні 2010 року Єврокомісія представила проект нового регулювання ЄС, спрямований на більшу інтегрованість та прозорість союзнго енергоринку. Він передбачає, що трейдери та генеруючі компанії мають надавати регуляторним органам інформацію про їхні трансакції щодо гуртових продажів енергопродукції. Доопрацювання законопроектів є досить непростим, багато чого залежить від Європарламенту. Текст регулювання має бути узгоджено до кінця червня.

Щодо Європейської політики сусідства, то в травні у Будапешті має відбутися другий саміт Східного партнерства. Лідери країн ЄС та країн-партнерів підіють підсумки дворічної роботи цієї ініціативи. ★

БЮДЖЕТ–2011: ХВИЛЮЮЧА ДРАМА ІЗ ВДАЛИМ ЗАВЕРШЕННЯМ

15 ГРУДНЯ БУЛО ПОСТАВЛЕНО КРАПКУ В ДРАМАТИЧНІЙ ІСТОРІЇ З УХВАЛЕННЯМ БЮДЖЕТУ НА 2011 РІК. ЄВРОПАРЛАМЕНТ ЗАТВЕРДИВ ГОЛОВНИЙ ФІНАНСОВИЙ ДОКУМЕНТ СОЮЗУ, ВІДТАК УСІ ПОБОЮВАННЯ ЩОДО ПРОБЛЕМ З ЙОГО ПОВНОЦІННИМ ФУНКЦІОНУВАННЯМ РОЗВІЯЛИСЯ.



Президент Європарламенту Сжи Бузек (другий справа) та члени парламентського бюджетного комітету після затвердження бюджету-2011.

Витратна частина бюджету в його остаточному варіанті становитиме 141,9 млрд євро — на 0,2% більше, ніж минулого року. Це компромісна цифра — раніше Рада ЄС пропонувала розмір видатків 141,77 млрд євро, а Європарламент — 143,07 мільярда. Зрештою, після листопадової кризи, коли сторони не домовилися й над ЄС нависла загроза неповного фінансування в 2011-му, дві керівні європейські інституції таки змушені були дійти узгодженого рішення.

Утім, бюджетні дискусії в Євросоюзі гарантовано триватимуть і далі. Адже цього року уряди країн-членів розпочнуть переговори щодо наступного фінансового періоду 2014–2020 років. Передбачається, що частина держав виступатимуть за скорочення розміру союзної скарбниці — нині найбільшими прихильниками цього називають Велику Британію та Нідерланди.

Водночас триватиме дискусія щодо самої природи бюджету ЄС. Нині він формується переважно за рахунок внесків країн-членів. У жовтні Єврокомісія виступила з пропозицією поміркувати над можли-

вим створенням джерел прямого надходження до його бюджету й, відповідно, зменшенням членських відрахувань. Також непротим питанням залишається сама структура витрат союзної скарбниці, насамперед досить велика частка в ній видатків на сільське господарство. ★

ХРОНІКА ПОДІЙ

- 27 квітня** — Європейська Комісія представила проект бюджету.
- 12 серпня** — Рада ЄС оприлюднила свою позицію щодо проекту.
- 20 жовтня** — Європарламент оприлюднив свою позицію щодо проекту.
- 27 жовтня** — розпочато роботу погоджувального комітету ЄП і Ради ЄС щодо опрацювання спільного проекту бюджету.
- 16 листопада** — Європарламент і Рада ЄС не змогли дійти згоди.
- 17 листопада** — Єврокомісія розпочала підготовку нового проекту бюджету-2011.
- 26 листопада** — Єврокомісія представила новий проект.
- 1 грудня** — Бюджетний комітет Європарламенту схвалює проект бюджету.
- 9 грудня** — лідери політичних груп Європарламенту схвалюють компромісний варіант бюджету.
- 10 грудня** — Рада ЄС схвалює проект бюджету.
- 15 грудня** — Європейський Парламент затверджує бюджет-2011.

Структура витрат у бюджеті ЄС на 2011 рік



НАЙБІЛЬШЕ ГРОШЕЙ ТРУДОВІ МІГРАНТИ НАДСИЛАЮТЬ З ІСПАНІЇ

ЄВРОСТАТ ОПРИЛЮДНИВ ЧЕРГОВІ ДАНІ ЩОДО ТОГО, СКІЛЬКИ ГРОШЕЙ ПЕРЕКАЗУЮТЬ З КРАЇН ЄС ТРУДОВІ МІГРАНТИ. ЗАГАЛЬНА СУМА ВЕЛИЧЕЗНА — БЛИЗЬКО 30,3 МЛРД ЄВРО У 2009 РОЦІ.

Проте вперше за останню п'ятирічку вона зменшилася порівняно з попереднім роком: 2008-го заробітчани переказали з країн ЄС 32,6 млрд євро. Дається взнаки економічна криза й, відповідно, менші можливості працевлаштування. З іншого боку, 2004 року трудові мігранти переказали з країн Євросоюзу лише 19,4 млрд євро: різниця з сьогоднішнім наочно підтверджує, наскільки відкритішими для іноземців стали ринки праці в Євросоюзі.

Найбільше коштів було переказано 2009 року з Іспанії — понад 7 млрд євро. З Італії заробітчани надіслали близько 6,8 мільярда. Близько 3 млрд євро надіслано з Німеччини.

Зауважимо, що Іспанія, Італія та Португалія є країнами, найбільш популярними серед українських трудових мігрантів. За оцінкою представництва Міжнародної організації міграції в Україні усього заробітчани надсилають до неї від 5 до 8 млрд доларів щорічно. ★

* Дані для всього ЄС виведені з урахуванням конфіденційних даних та припущень щодо тих країн-членів, які не ведуть відповідної статистики.

с Дані конфіденційні.

: Даних немає.

Обсяги коштів, переказаних трудовими мігрантами з країн Євросоюзу (2009 рік, млрд євро)

	Загальна сума	З однієї країни ЄС в іншу	За межі ЄС
ЄС-27*	30 299	8 292	22 005
Бельгія	441	51	389
Болгарія	10	6	4
Чехія	534	271	263
Данія	с	с	с
Німеччина	2 995	976	2 018
Естонія	2	2	0
Ірландія	с	с	с
Греція	908	125	783
Іспанія	7 149	с	с
Франція	2 846	782	2 064
Італія	6 754	1 187	5 567
Кіпр	85	42	43
Латвія	1	0	1
Литва	352	164	188
Люксембург	с	с	с
Угорщина	83	46	37
Мальта	с	с	с
Нідерланди	1 492	383	1 109
Австрія	798	431	368
Польща	7	4	3
Португалія	559	75	484
Румунія	174	84	89
Словенія	24	0	24
Словаччина	5	4	2
Фінляндія	18	0	18
Швеція	с	с	с
Велика Британія	:	:	:

ІРЛАНДІЯ ОТРИМУЄ ФІНАНСОВУ ДОПОМОГУ

У січні 2011 року ЄС надасть перші транші допомоги Ірландії. Всього у першому кварталі цього року вона отримає через Європейський фонд фінансової стабільності 11,7 мільярда євро. Подальшу допомогу буде надано в рамках Міжнародного валютного фонду (22,5 млрд євро) та двосторонніх кредитів від Великої Британії, Швеції та Данії на загальну суму 4,8 млрд євро.

Нагадаємо, що пакет допомоги ірландській економіці складає 85 млрд євро, з яких 17,5 мільярда є внеском самої Ірландії. ★



На фото (зліва направо): Комісар ЄС з економічних та монетарних справ Олі Рен, прем'єр-міністр Люксембургу і голова Єврогрупи Жан-Клод Юнкер, керівник Європейського фонду фінансової стабільності Клаус Реслінг.

ЄВРОСОЮЗ РОЗКРИТИКУВАВ БІЛОРУСЬКІ ПРЕЗИДЕНТСЬКІ ВИБОРИ

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СОЮЗ КРИТИЧНО ОЦІНИВ ПРЕЗИДЕНТСЬКІ ВИБОРИ В БІЛОРУСІ, ЯКІ ВІДБУЛИСЯ 19 ГРУДНЯ. ОСОБЛИВУ СТУРБОВАНІСТЬ ЄС ВИКЛИКАВ ПРОЦЕС ГОЛОСУВАННЯ ТА НЕАДЕКВАТНІ ДІЇ ОРГАНІВ ПРАВОПОРЯДКУ, ЗАСТОСОВАНІ ПРОТИ УЧАСНИКІВ ДЕМОНСТРАЦІЙ ПРОТЕСТУ.



Масові протести проти спотворення результатів президентських виборів у Білорусі.

понував поглибити відносини. «Це залежить від дотримання принципів демократії, прав людини та верховенства права, — наголосила Високий представник. — ЄС зберігає відданість справі зміцнення взаємодії з народом Білорусі та громадянським суспільством». ★

Міністерство закордонних справ України також висловило стурбованість післявиборчими подіями в Білорусі.

— Викликає занепокоєння непропорційне застосування сили проти учасників акцій протесту і журналістів, сутички представників опозиції з силами правопорядку та затримання деяких кандидатів, — заявив директор Департаменту інформаційної політики МЗС України Олег Волошин.

Він наголосив, що Україна базуватиме свої оцінки перебігу кампанії та результатів виборів на основі висновків місії міжнародних спостерігачів, до якої входили також і представники України. А саме — Бюро ОБСЄ з демократичних інститутів і прав людини та Парламентської Асамблеї ОБСЄ.

Із заявою з приводу білоруських виборів виступила Високий представник ЄС з питань спільної зовнішньої та безпекової політики Кетрін Ештон. «Тенденції, задані відносним прогресом у період проведення передвиборчої кампанії, не знайшли свого продовження під час голосування для забезпечення прозорості та справедливості процесу. Особливий жаль викликає те,

що ніч після виборів була затьмарена застосуванням насилля, яке я категорично засуджую. Зокрема, неприйнятним є побиття та затримання кількох опозиційних лідерів, включаючи й низку кандидатів та посаду президента», — йдеться в її заяві.

Кетрін Ештон також заявила, що ЄС проводить щодо Білорусі політику «критичної взаємодії», в рамках якої запро-

ЄВРОПЕЙСЬКУ СЛУЖБУ ЗОВНІШНЬОЇ ДІЇ ДОУКОМПЛЕКТОВАНО

З початку цього року в Євросоюзі відбулася комплектація штату Європейської служби зовнішньої дії. До складу європейського «міністерства закордонних справ» увійшли понад 1600 осіб.

ЄСЗД формується із працівників Європейської Комісії, Ради ЄС та дипломатів із країн-членів Євросоюзу.

Найбільше персоналу переведено з Генерального директорату Єврокомісії з зовнішніх відносин, який з 1 січня припинив своє існування. Також служба поповнилася працівниками Генерального директорату з розвитку — його об'єднали з Генеральним директоратом з програм зовнішньої співпраці й створили таким чином Генеральний директорат із співпра-

ці щодо розвитку. Крім них, до складу Європейської служби зовнішньої дії перейшли посадовці колишніх Представництв Європейської Комісії за кордоном, які після набуття чинності Лісабонської угодою стали Представництвами Європейського Союзу. Значну частину штату складають колишні працівники Ради ЄС, переважно Генерального директорату з зовнішніх та військово-політичних справ.

— Наша служба дасть новий початок європейській зовнішній та безпековій політиці, оскільки вбере в себе всі наяв-

ні ресурси Євросоюзу, персонал та інструмент, — заявила Високий представник ЄС з питань спільної зовнішньої та безпекової політики Кетрін Ештон. — Ми також отримаємо «свіжу кров» таланту та професіоналізму, якою стануть дипломати з країн-членів. Це поєднання штату й ресурсів буде більше, ніж просто сума складових: ми зможемо досягти синергії та розвинути нові ідеї. Вони посилять нашу здатність діяти креативніше та рішучіше у світі, який несе все більше викликів. ★

КАНДИДАТІВ НА ВСТУП ПОБІЛЬШАЛО

У ГРУДНІ ЄВРОПЕЙСЬКА РАДА НАДАЛА ЧОРНОГОРІЇ СТАТУСУ КАНДИДАТА НА ВСТУП ДО ЄС. ТЕПЕР ЄВРОКОМІСІЯ МАЄ ВИЗНАЧИТИСЯ ІЗ ДАТОЮ ПОЧАТКУ ПЕРЕДВСТУПНИХ ПЕРЕГОВОРІВ. ОЧІКУЄТЬСЯ, ЩО ВОНИ СТАРТУЮТЬ ЦЬОГО РОКУ.

Таким чином, число кандидатів на вступ до ЄС зросло до п'яти — це ще й Туреччина, Хорватія, Ісландія та Колишня Югославська Республіка Македонія. Причому кожна з країн пройшла свій особливий шлях та має власні нюанси щодо подальшого просування до ЄС.

Найближчою до Союзу називають Хорватію. Цілком можливо, що цього року вона завершить переговори про вступ, які тривають з жовтня 2005 року. Принаймні, якихось серйозних перешкод цьому на сьогодні немає.

Особливий випадок становить Ісландія. Заявку на вступ до ЄС вона подала у липні 2009 року, а поштоvhом до цьо-

го стала важка фінансова криза. У червні 2010-го Європейська Рада дала «зелене світло» початку переговорів з Ісландією. Ситуацію для неї полегшує значний рівень гармонізації ісландського законодавства з законодавством ЄС. Водночас очікується, що дуже непростими будуть переговори, які стосуються рибальства.

Туреччина подала заявку на вступ до ЄС ще в квітні 1987 року — у цьому плані вона є своєрідним старожилом процесу розширення. Але переговори про вступ розпочато у жовтні 2005 року. Вони просуваються досить повільно, частково через невирішеність кіпрського питання.

Нестандартною є ситуація і з Колиш-

ньою Югославською Республікою Македонією. Ще у грудні 2005 року Рада ЄС надала їй кандидатський статус, проте переговори досі не розпочато. Процес блокує Греція, яка вимагає від Скоп'є змінити назву країни (у конституції записано «Македонія»), вбачаючи в ній виклик своїй однойменній провінції.

Можливо, цього року кандидатом на вступ стане ще й Сербія. Нині вона працює над відповідями, які має надати у надісланій Єврокомісією анкеті — це стандартна процедура для визначення готовності країни до переговорів про вступ. Усього Сербії треба відповісти на 2483 запитання 400-сторінкового документа. 🇺🇦

ДОПОМОГА ЄС СТАВАТИМЕ ВСЕ АКТУАЛЬНІШОЮ

Минулий рік був рекордно врожайний на всілякі природні катастрофи та інші потрясіння. За словами Комісара ЄС з питань міжнародної співпраці, гуманітарної допомоги та врегулювання криз Крісталіни Георгієвої, дуже часто вони мали важкі руйнівні наслідки.

— Жертвами стихійних лих в усьому світі стали понад 300 тисяч осіб, сукупні збитки сягнули 180 мільярдів євро, — заявила Комісар. — У попередні роки ці суми складали 70–80 мільярдів.

Найбільшими катастрофами 2010-го став землетрус на Гаїті та повінь у Пакистані. На думку Крісталіни Георгієвої, наступними роками кількість природних катастроф збільшуватиметься. Це пов'язано, насамперед, із змінами клімату та зростанням чисельності населення Землі.

Водночас Комісар наголосила, що зросте залежність жертв стихії від допомоги Євросоюзу. Вона висловилася за зміцнення співробітництва з краї-

нами, які найбільше страждають від глобального потепління. Також Крісталіна Георгієва висунула ідею створення всесвітньої мережі для раннього сповіщення про повені та урагани й надання швидкої допомоги постраждалим.

У грудні ж ЄС виділив 5 млн на вирішення гуманітарних проблем, які

виникли через післявиборчі безладдя у Кот-д'Івуарі: внутрішнє протистояння породило десятки тисяч біженців. два мільйони було надано для подолання наслідків повені у Колумбії, і ще три — на допомогу постраждалим від руйнівного циклону Аїла в Бангладеш. 🇺🇦

Роздача європейської допомоги постраждалим від виверження вулкана Мерапі в Індонезії. Жовтень 2010 року.



2010 року на гуманітарну допомогу Євросоюзом було виділено 1,1 млрд євро, він допоміг 140 мільйонам людей. На сьогодні Євросоюз (Єврокомісія та країни-члени) є найбільшим донором гуманітарної допомоги в світі — 45% її глобального обсягу.

БРЮССЕЛЬ ХОЧЕ ПОЛЕГШИТИ ЖИТТЯ ТРАНСКОРДОННОМУ БІЗНЕСУ

ЄВРОКОМІСІЯ ВИСТУПИЛА У ГРУДНІ З ПРОПОЗИЦІЯМИ СПРОСТИТИ СИСТЕМУ ВЛАДНАННЯ ТРАНСКОРДОННИХ КОМЕРЦІЙНИХ СУПЕРЕЧОК. НА ДУМКУ БРЮССЕЛЯ, НИНІШНІ ПРАВИЛА ЗАСТАРІЛІ, ФІНАНСОВО ОБТЯЖЛИВІ ДЛЯ ПІДПРИЄМЦІВ І СТРИМУЮТЬ РОЗВИТОК ТРАНСКОРДОННОГО БІЗНЕСУ.

Ось приклад. Зареєстрована у Франції компанія має контракт з польським підрядником на будівництво фабрики поблизу Парижа. Дві фірми домовилися, що у разі виникнення суперечок вони будуть вирішуватися у Варшавському суді. Французька компанія недовиплатила польській гроші. Та звернулася до суду у Варшаві й виграла його. Після цього рішення суду має бути застосоване до активів французької компанії, але для польської це означає тривалу процедуру у французькому суді, яку називають «екзекватура». Хоча у 95% випадків вона є чистою формальністю, проте може коштувати від 2 до 12 тис. євро. І таких процедур в ЄС за рік нараховується до 10 тисяч.

Єврокомісія вважає цю практику такою, що не відповідає нинішньому рівню розвитку єдиного ринку ЄС та довіри між правовими системами країн-чле-

нів. Брюссель пропонує її скасувати, натомість рішення судів однієї країни у комерційних та цивільних справах мають бути автоматично чинними на території іншої. Винятки з цього можуть бути продиктовані лише винятковими обставинами — такими як порушення прав однієї зі сторін під час судового розгляду за кордоном. За підрахунками Єврокомісії, скасування «екзекватури» заощадить європейському бізнесу близько 48 млн євро на рік, і насамперед полегшить життя малим та середнім підприємствам.

Це лише частина запропонованої Єврокомісією реформи регулювання ЄС, що стосується правил вирішення транскордонних бізнесових суперечок та застосування відповідних судових рішень. Існує інша проблема. Компанії різних країн часто домовляються вирішувати суперечки в якомусь одному суді (як от у наведеному вище прикладі). Проте нерідко вже

під час судового процесу одна з фірм звертається до суду в іншій країні з вимогою визнати угоду нечинною. Таку практику ще називають «італійською торпедою», вона використовується зазвичай для відтягування ухвалення судового рішення. Тому Комісія пропонує, щоб саме визначений в угоді суд мав пріоритетне право визначати: є чинними відповідні домовленості чи ні.

Єдиний ринок Євросоюзу надає бізнесменам з 27 країн-членів вільний доступ до всіх 500 млн споживачів ЄС. Це де-юре. На практиці лише 25% з 20 млн малих та середніх підприємств Союзу здійснюють транскордонний бізнес. Водночас недавно проведені опитування засвідчили, що робити це готові майже 40% компаній — але за умови спрощення процедур з вирішення судових суперечок за кордоном. Це й пропонує Єврокомісія. ★

ЄС ДОПОМАГАЄ ЕКСПОРТУ ПРОДУКТІВ

Протягом наступних трьох років Євросоюз надасть близько 11 млн євро на просування сільськогосподарської продукції ЄС за його межами. У грудні Єврокомісія затвердила сім відповідних програм від Греції, Італії, Польщі та Португалії.

Програми стосуються переважно популяризації продуктів із захищеною назвою місця походження, захищеною географічною назвою, вина та інших спиртних напоїв, фруктів, овочів, м'яса та оливкової олії. Наголос під час рекламних кампаній буде зроблено на таких перевагах європейських товарів як висока якість та харчова безпека, дотримання екологічних стандартів.

Євросоюз надає половину вартості промоційних заходів: загальний бюджет програм становить близько 22 млн євро.

— Такі промоційні схеми ЄС є гарним способом для збільшення видимості продуктів з Союзу за його межами й донесення інформації про якість та традиції, які стоять за ними, — зауважив Комісар ЄС з питань сільськогосподарства та розвитку сільських територій Дачан Чолош.

Програми стосуватимуться низки визначених країн та регіонів світу. Зокрема, й України: тут рекламуватимуть консервовані фрукти й овочі грецької Асоціації сільськогосподарських кооперативів «Венус». ★



Банани на португальському острові Мадейра.

Тому ще в жовтні 2009 року Єврокомісія допомогла започаткувати Європейську мережу послів жінок-підприємців. Її метою є проведення кампанії задля заохочення жінок до власного бізнесу. Мережа об'єднала близько 150 жінок-підприємців з 10 країн — Данії, Франції, Німеччини, Ісландії, Ірландії, Італії, Норвегії, Польщі, Словаччини та Швеції. Вони були відібрані в результаті відповідного конкурсу Єврокомісії та зустрілися у Брюсселі на інавгураційній церемонії.

У грудні 2010-го розпочалася друга фаза Європейської мережі послів жінок-підприємців. У результаті чергового конкурсу до неї приєдналися ще 12 країн — Албанія, Бельгія, Хорватія, Кіпр, Греція, Угорщина, Люксембург, Мальта, Португалія, Румунія, Сербія та Велика Британія. Кількість послів зросла до 250.

Соціологічні дослідження свідчать, що жінки схильні до створення менших, але життєздатніших підприємств. Вони також вважаються більш передбачливими та обережнішими у бізнесі, ніж чоловіки, краще усвідомлюють ризики банкрутства. З одного боку це добре, але з іншого інколи робить довшим період становлення підприємства й набуття ним повних обертів.

Посли ЄС допомагають жінкам подолати сумніви щодо початку власної справи, заохотити їх ставати підприємцями. Вже є деякі приклади такої діяльності. В Іспанії запроваджено практику надання спеціальних мікрокредитів, грантів, проведення тренінгів для жі-

РОЗШИРЕНО МЕРЕЖУ ПОСЛІВ ЖІНОК-ПІДПРИЄМЦІВ



Комісар ЄС з питань морської та риболовецької політики Марія Даманакі з послами жінок-підприємців під час останньої конференції мережі.

ЖІНКИ СТАНОВЛЯТЬ НИНИ 34,4% ВІД УСІХ САМОЗАЙНЯТИХ В ЄВРОСОЮЗІ, ІНАКШЕ КАЗУЧИ — ВІД ПІДПРИЄМЦІВ. ВОДНОЧАС У ЄС ВВАЖАЮТЬ, ЩО ЇХНІЙ ПОТЕНЦІАЛ ЩОДО ВЕДЕННЯ ВЛАСНОГО БІЗНЕСУ НЕРЕАЛІЗОВАНИЙ, І ЦЕ СЛІД ВИПРАВЛЯТИ.

нок-підприємців. Фінляндія також надає самозайнятим жінкам мікрокредити. Австрія та Нідерланди запровадили підприємницькі програми для жінок, які хочуть поєднувати роботу з материнством

та родиною, Румунія організували Дні жіночої самозайнятості. Велика Британія започаткувала програми, що заохочують підприємництво серед жінок з університетською освітою. ★

ЗАПРОВАДЖЕНО ЕЛЕКТРОННЕ ДЕКЛАРУВАННЯ ТОВАРІВ

З 1 січня 2011 року трейдери ще до прибуття на кордони ЄС їхніх товарів повинні надавати спеціальні електронні митні декларації. У них слід повідомляти митним органам інформацію, важливу з точки зору безпеки.

Відповідне рішення було ухвалене ще 1 липня 2009 року, тому бізнес мав час до нововведення підготуватися. Тип інформації, яку вимагає митниця, варіюється залежно від виду транспорту, надійності залучених до операцій компаній. Це може бути, наприклад, опис товарів, що перетинають кордон ЄС, відомості про відправника чи отримувача, інформація про можливу небезпечність товару, маршрут вантажу. Час подання такої декларації також може бути різним: 24 години до прибуття на кордон морського вантажу, го-

дина у випадку дорожнього транспорту і навіть менше для авіасполучення.

Метою є підвищення безпеки міжнародної торгівлі. Разом із електронними деклараціями митні органи країн ЄС отримують змогу кращого аналізу ризиків і, відповідно, ефективнішого реагування на них. Водночас така авансова подача декларацій гарантує швидше проходження кордону безпечними вантажами.

— Сьогодні митниця відіграє життєво важливу роль у гарантуванні безпеки громадян та безпечної торгівлі, — прокомен-

тував подію Комісар ЄС з питань оподаткування та митного союзу, аудиту та боротьби проти шахрайства Альгірдас Шемета. — Отримання попередньої інформації, яка стосується безпечності вантажів, допомагатиме митниці у ранньому виявленні ризиків. Відповідно, це посилить безпеку без затримки товарів, які не викликають стурбованості.

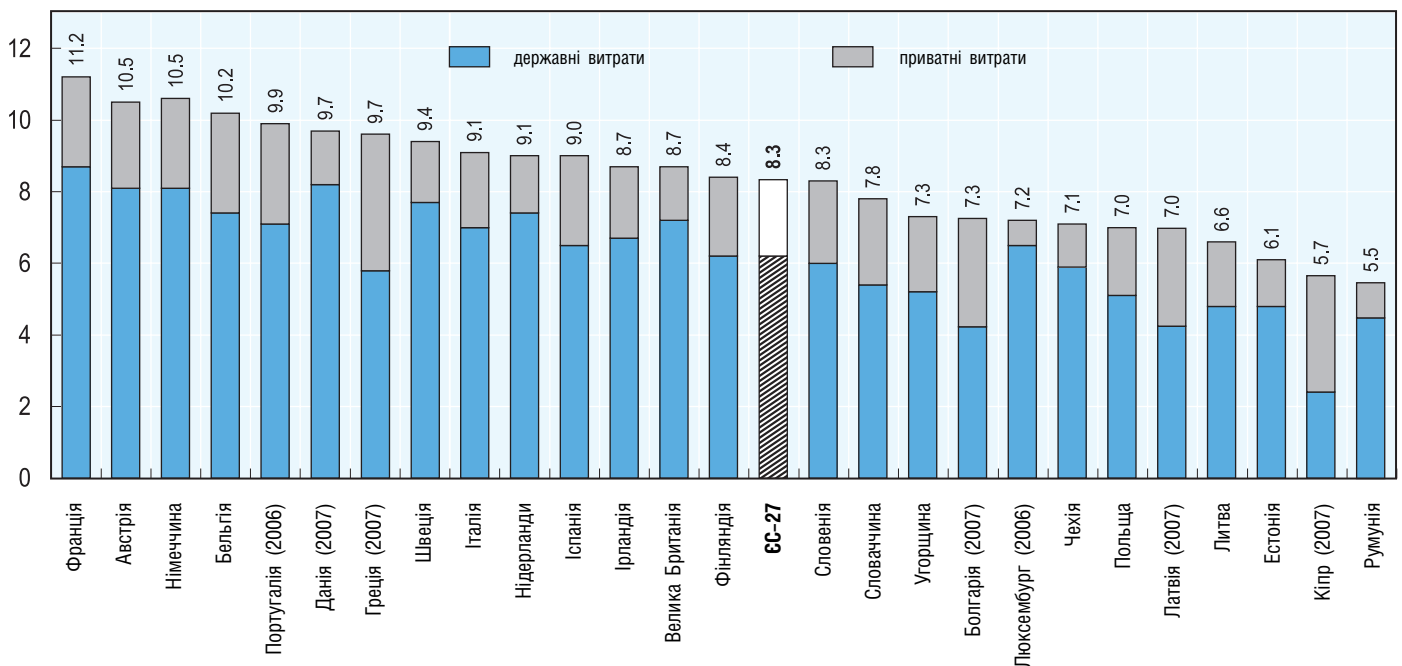
Більше інформації про електронне декларування товарів можна знайти на сайті http://ec.europa.eu/ecip/security_amendment/index_en.htm. ★

ВИТРАТИ НА МЕДИЦИНУ НАЙСУТТЄВІШІ У ФРАНЦІЇ

ЄВРОСТАТ ОПРИЛЮДНИВ ДАНІ ЗА 2008 РІК ЩОДО ЧАСТКИ ВИТРАТ НА МЕДИЦИНУ У КРАЇНАХ-ЧЛЕНАХ ЄВРОСОЮЗУ. У СЕРЕДЬНОМУ ПО ЄС ЦЯ ЦИФРА СТАНОВИЛА ПОНАД 8% ВІД СУКУПНОГО ВАЛОВОГО ВНУТРІШНЬОГО ПРОДУКТУ.

Очевидною є різниця щодо витрат на медицину між країнами-членами: від 11,2% у Франції до 5,5% у Румунії. В Україні у 2009 році частка ВВП, що витратили на охорону здоров'я, була 2,9%. Очікувалося, що 2010-го цей показник зросте до 3,6%. ★

Загальні витрати на медицину в ЄС (% від ВВП, 2008 рік)



Примітка. Щодо Люксембургу статистика стосується осіб, які мають медичну страховку, а не лише резидентів країни.

ЛІКУВАТИСЯ В ІНШІЙ КРАЇНІ ЄС СТАНЕ ПРОСТІШЕ

Європарламент і країни-члени домовилися в кінці грудня минулого року про ухвалення нового законодавства, яке сприяло б транскордонному медичному обслуговуванню громадян ЄС. Нові правила суттєво зменшать перешкоди для того, аби люди їхали на лікування з однієї держави Союзу до іншої.

Нині охорона здоров'я перебуває в національній компетенції. Однак інколи, і це було підтверджено рішеннями Суду Європейських Співтовариств, люди можуть добиватися медичного обслуговування в іншій державі за рахунок своєї національної медицини. Це буває, наприклад, у випадках рідкісних захворювань, які краще лікують за кордоном. Або у прикордонних регіонах, коли найближчий спеціалізований медич-

ний заклад перебуває в іншій державі.

Водночас досі мали місце суперечності — директива ЄС з сервісів не включала в себе медичне обслуговування, не класифікуючи це як економічну активність. Отже, для забезпечення в цьому правовій ясності, а також для активізації медичного співробітництва між країнами-членами, Єврокомісія запропонувала створити законодавчі рамки для забезпечення транскордонного доступу людей до медицини. Європар-

ламент мав голосувати за цей законопроект у другій половині січня.

Нові правила особливо допоможуть пенсіонерам, які постійно проживають в інших країнах ЄС, людям із рідкісними захворюваннями та мешканцям прикордонних районів. Законодавство суттєво обмежує перешкоди для транскордонного медобслуговування. Ним передбачено створення національних контактних пунктів, які б допомагали людям у доступі до медицини в інших країнах ЄС. ★

У ЄС ДУМАЮТЬ НАД ВИЗНАННЯМ ДОКУМЕНТІВ ЦИВІЛЬНОГО СТАТУСУ

СВОБОДА ПЕРЕСУВАННЯ В МЕЖАХ ЄС ДАЄ ЙОГО ГРОМАДЯНАМ МОЖЛИВІСТЬ ВІЛЬНО ПРАЦЮВАТИ ЧИ ПРОЖИВАТИ В ІНШІЙ КРАЇНІ СОЮЗУ, І СЬОГОДНІ ТАКИМ ПРАВОМ КОРИСТУЮТЬСЯ БЛИЗЬКО 12 МІЛЬЙОНІВ ЛЮДЕЙ. ПРОТЕ НЕРІДКО ВОНИ СТИКАЮТЬСЯ З ПЕВНИМИ ФОРМАЛЬНОСТЯМИ, ЯКІ УСКЛАДНЮЮТЬ ЖИТТЯ І КОШТУЮТЬ ГРОШЕЙ.

Идеться про проблеми з обігом та визнанням в усіх країнах ЄС таких документів як дипломи, підтвердження громадянства, актів на власність, свідоцтв про народження, одруження, смерть та інших. Нині системи реєстрації та адміністративні системи в країнах-членах дуже відрізняються. Для громадян це означає обтяжливі та дорогі формальності — переклад, завірення, надання додаткових доказів автентичності документів та інше. Деякі країни-члени Євросоюзу часом вимагають такі документи, які просто не існують у державі, звідки людина приїхала. Все це значно применшує цінність свободи пересування в межах ЄС.

Тому Європейська Комісія проводить нині громадські консультації щодо покращення обігу в ЄС публічних документів.

— Спільний ринок Євросоюзу — це не лише усунення бар'єрів для товарів і послуг, а й полегшення життя нашим громадянам під час проживання в інших країнах, — заявила з цієї нагоди Віце-президент Єврокомісії Вівіан Редінг, яка відповідає за питання юстиції, фундаментальних прав та громадянства. — Однак цей громадянський вимір спільного ринку ще не дуже розвинутий і вимагає змін. Застарілі формальності розчаровують людей, коштують їм грошей та часу.

Згідно з недавніми соціологічними опитуваннями, 73% громадян ЄС вважають необхідним покращення ситуації з обігом публічних документів. Ініційовані Єврокомісією консультації триватимуть до

30 квітня. Зокрема, Брюссель пропонує поміркувати над двома варіантами виходу із ситуації. Одним могла б стати розробка загальноєвропейської форми для найбільш уживаних документів, щоб громадянам не треба було перекладати та завіряти їх у іншій країні, витратити на це час та гроші. Інша можливість — автоматичне визнання національних документів щодо цивільного статусу: це не потребуватиме гармонізації нинішніх національних правил і залишить системи країн-членів незмінними.

Залежно від результату консультацій Комісія планує в 2013 році надати дві окремі законодавчі пропозиції — перша щодо вільного обігу публічних документів і друга щодо їх визнання в усіх країнах ЄС. ★

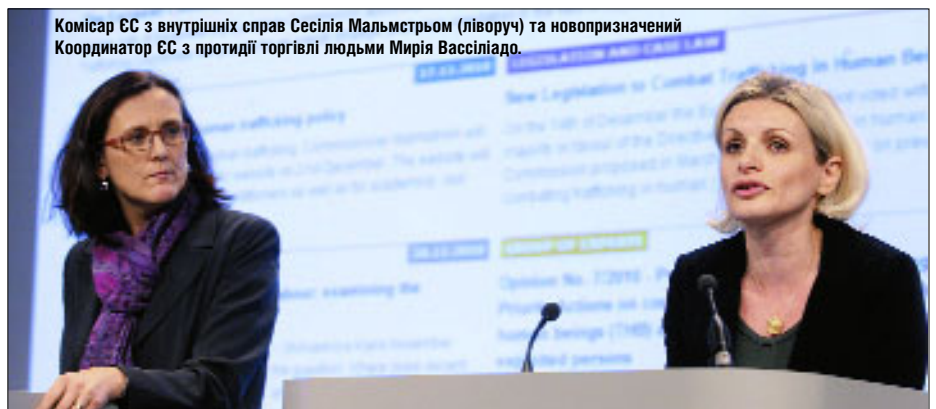
НОВИЙ ВЕБ-САЙТ ДОПОМОЖЕ В БОРОТБІ З ТОРГІВЛЕЮ ЛЮДЬМИ

За сприяння Єврокомісії розпочав роботу веб-сайт, який має допомогти у боротьбі з торгівлею людьми. Його метою є надати максимум інформації як задіяним до цього спеціальним структурам, так і громадськості.

Адреса сайту <http://ec.europa.eu/anti-trafficking>. Він англійською мовою, але має національні сторінки всіх 27 країн-членів Євросоюзу.

— Боротьба з торгівлею людьми є одним із наших пріоритетів, — заявила Комісар ЄС із внутрішніх справ Сесілія Мальмстрьом. — Сподіваюся, новий сайт відіграватиме важливу роль у цій роботі: допомагатиме практикам, інформуватиме громадськість та забезпечуватиме надання допомоги жертвам цих жахливих злочинів.

Початок роботи сайту став за останній час не єдиною подією в ЄС, спрямованою на посилення боротьби з торгівлею людьми. У середині грудня Європарламент схвалив нову директиву, яка зобов'язуватиме країни-члени діяти на трьох фронтах: кримінальне переслідування злочинців, захист жертв та запо-



Комісар ЄС з внутрішніх справ Сесілія Мальмстрьом (ліворуч) та новопризначений Координатор ЄС з протидії торгівлі людьми Мірія Вассіліадо.

бігання злочинам. Також було призначено Координатора ЄС з протидії торгівлі людьми — ним стала Мірія Вассіліадо.

— На мій новій посаді я зроблю все можливе для забезпечення згуртованості та ефективності в ЄС і щодо вироблення відповідної політики, і щодо її зас-

тосування, — заявила вона. — Сподіваюся, що новостворений веб-сайт також допомагатиме покращити усвідомлення проблеми, робитиме внесок у співробітництво та взаємодопомогу між виконавчими службами, національними органами та іншими структурами. ★

ЄВРОСОЮЗ ПРОДОВЖУВАТИМЕ ПІДТРИМКУ ПРАВОЗАХИСНИКІВ

З НАГОДИ ВСЕСВІТНЬОГО ДНЯ ЗАХИСТУ ПРАВ ЛЮДИНИ ВИСОКИЙ ПРЕДСТАВНИК ЄС З ПИТАНЬ СПІЛЬНОЇ ЗОВНІШНЬОЇ ТА БЕЗПЕКОВОЇ ПОЛІТИКИ КЕТРІН ЕШТОН ЗАПЕВНИЛА, ЩО СОЮЗ І НАДАЛІ АКТИВНО ПІДТРИМУВАТИМЕ ПРАВОЗАХИСНИКІВ.

Президент Європарламенту Єжи Бузек кладе диплом про відзначення Призом Сахарова на крісло, в якому мав би сидіти його лауреат Гільєрмо Фаринас.



— Права людини перебувають у центрі зовнішньої діяльності ЄС та роботи новоутвореної Європейської служби зовнішньої дії, — сказала вона. — Ми захищаємо й поширюємо права людини в усіх аспектах нашої діяльності. Протягом останніх років мені випала нагода зустрічатися з багатьма правозахисниками. Сьогодні ми вшануємо їхню працю й хочу запевнити, що ЄС продовжуватиме підтримувати та допомагати захисникам прав людини в усьому світі.

Нині Євросоюз через Європейський інструмент сприяння демократії і правам людини фінансує понад 1000 проектів у близько 100 країнах, метою яких є захист прав людини. На 2007–2013 роки ЄС виділив на це 40 млн євро.

У грудні в Європарламенті відбулася також церемонія вручення цьогоорічного Призу Сахарова «За свободу думки». Його лауреатом став кубинський дисидент Гільєрмо Фаринас. Відзнака присуджується щорічно з 1988-го, її удостоюють осіб та організації, які особливо активно борються за права людини та дотримання норм міжнародного права. Сума премії становить 50 тис. євро.

На жаль, сам лауреат 2010 року до Страсбургу на нагородження прибути не зміг — правозахисника не випустили з країни. ★

РОЗПОЧАВСЯ ЄВРОПЕЙСЬКИЙ РІК ВОЛОНТЕРСТВА

2011-й проголошено в ЄС Європейським роком волонтерства. Його метою є привернути увагу до діяльності людей, які витрачають свій час на безоплатну допомогу іншим, а також заохотити до цього якомога більше європейців.



Урочисте відкриття року відбулося у грудні в Брюсселі.

— Я складаю пошану мільйонам європейців, які жертвують своїм часом, щоб зробити наш світ кращим, — заявила Віце-президент Єврокомісії Вівіан Редінг, яка відповідає за питання юстиції, фундаментальних прав та громадянства. — Нашою нагальною потребою є допомагати тим, хто цього потребує, опікуватися ними. Волонтерство зміцнює наші фундаментальні європейські цінності — солідарність та соціальну згуртованість.

Європейський рік волонтерства має чотири напрямки: зменшення перешкод для волонтерства в ЄС, зміцнення волонтерських організацій та покращення якості волонтерства, суспільне визнання во-

лонтерської діяльності та збільшення обізнаності з її цінностями та важливістю.

В Україні волонтерство не має таких давніх традицій, як у державах Євросоюзу, проте останніми роками воно активно розвивається. У тому числі й завдяки Європейській волонтер-

ській службі — молоді українці можуть їздити волонтерами до ЄС, а молоді з європейських країн — до нас. Про новини ЄВС та можливості участі у її діяльності можна дізнатися на українській сторінці програми ЄС «Молодь у дії» — <http://yia.org.ua/index.php>. ★

Ще навесні Європейська Комісія провела конкурс на гасло та лого Європейського року волонтерства. За підсумками змагання було вибрано логотип, запропонований львів'янином Іваном Гамалем. Він працює арт-директором дизайнерської студії «Концептерія».

— Участь у конкурсі я взяв не через його тематику, а, власне, через можливість позмагатися, — зауважив Іван «Євробюлетеню». — Хоча, звісно, до волонтерства ставлюся позитивно. Маю багато друзів, які цим займаються.

Переможницею конкурсу на гасло стала румунка Сільвія-Роксана Патру. «Volunteer! Make a Difference» перекладається як «Волонтер! Зміни світ на краще».

Кожна країна-член ЄС має власне законодавство, яке захищає ліси від незаконної вирубки. Проте спільний ринок Євросоюзу дає можливості бракон'єрам продавати деревину та вироби з неї в будь-якій іншій державі. Тому було вирішено посилити заходи із запобігання цьому і, таким чином, протидіяти нелегальним вирубкам на рівні ЄС.

Віднині оператори, які продають деревину та продукти з дерева на спільному європейському ринку, повинні будуть мати достовірну інформацію про їхнє походження — причому це стосується й імпорту лісоматеріалів до ЄС. Також трейдери повинні мати докази того, що деревина була зрубана відповідно до законодавства країни-походження. Вони разом із дистриб'юторами мають фіксувати дані тих, у кого придбано продукцію і кому її продано.

Країни-члени, згідно з правилами, відповідають за застосування санкцій до тих операторів, які порушуватимуть регулювання ЄС. Легальність вирубки визначатиметься положеннями закону країни, на території якої вона відбулася. Регулювання стосується широкого кола лісоматеріалів та продукції з дерева, включаючи меблі та папір.

— Цим регулюванням Євросоюз робить суттєвий внесок у боротьбу з нелегальною вирубкою лісів. Адже це не лише нищить природні ресурси, а також зачіпає й тих, чиє існування залежить

ПОСИЛЕНО ПРОТИДІЮ НЕЛЕГАЛЬНИМ ВИРУБКАМ ЛІСУ



У ЄВРОСОЮЗІ НАБУЛИ ЧИННОСТІ НОВІ ПРАВИЛА ІЗ ЗАПОБІГАННЯ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОДУКЦІЇ З НЕЛЕГАЛЬНО ВИРУБАНИХ ЛІСОМАТЕРІАЛІВ. МЕТОЮ Є ЗУПИНИТИ НЕЗАКОННЕ НИЩЕННЯ ЛІСІВ, ЩО ЗАВДАЄ СЕРЬОЗНОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ ТА ДОВКІЛЬНОЇ ШКОДИ ТА ПРИЗВОДИТЬ ДО ВТРАТИ БІОРОЗМАЇТТЯ.

від лісу, — прокоментував нове законодавство Комісар ЄС з питань довкілля Янез

Поточнік. — Це конкретний внесок ЄС у боротьбу за збереження біорозмаїття. ★

ЄВРОКОМІСІЮ НАГОРОДЖЕНО ЗА КАМПАНІЮ З БІОРОЗМАЇТТЯ

Європейській Комісії присуджено щорічний Європейський приз якості в категорії «Довкілля та екологія». Так відзначено проведену нею в 2010 році кампанію, спрямовану на збереження в Європі біорозмаїття.



Автобуси з символікою кампанії на вулицях Амстердама.

Ця нагорода підкреслює рівень комунікаційного професіоналізму, з яким її було реалізовано. Гасло кампанії — «Ми всі в цьому разом». Завдяки їй інформацію про важливість збереження на континенті біорозмаїття було донесено до мільйонів європейців. Тисячі людей взяли участь у живих акціях, понад 3,5 млн заходів здійснено на сайт кампанії — www.weareallinthistgether.eu. Було створено відеофільм, який в Youtube переглянули близько 15 млн людей. Понад 20 тисяч прихильників у спеціальній сторінки на Facebook.

Кампанія Єврокомісії за збереження біорозмаїття триватиме і 2011 року. ★

ЯК ЄВРОПЕЙЦІ СПІЛКУЮТЬСЯ В ІНТЕРНЕТІ

ЄВРОСТАТ ОПРИЛЮДНИВ ДАНІ ПРО ТЕ, ЯК ГРОМАДЯНИ ЄВРОСОЮЗУ ВИКРИСТОВУЮТЬ ДЛЯ СПІЛКУВАННЯ ІНТЕРНЕТ. ДОСЛІДЖЕННЯ ПРОВІДИЛИ ОКРЕМО ДЛЯ РІЗНИХ СПОСОБІВ КОМУНІКАЦІЇ ТА РІЗНИХ ВІКОВИХ ГРУП.

Логічно, що найактивнішими користувачами всесвітньої павутини є молоді люди віком 16–24 роки. Саме вони лідирують у спілкуванні за допомогою електронної пошти, блогів, чатів, соціальних мереж та дзвінків через Інтернет. Водночас цікаво, що лю-

ди віком 55–74 роки не надто поступаються молоді в спілкуванні «електронною», а от щодо соцмереж та дзвінків все ж таки помітно відстають.

Додамо до цього, що в середньому 70% домогосподарств ЄС мають доступ до Інтернету. Найвищий показник в Нідер-

ландах — 91%, Люксембурзі — 90% та Данії — 86%. Найнижчий у Болгарії (33%), Румунії (42%) та Греції (46%).

Щодо України маємо таку статистику — щодня Інтернет використовують 8,7 млн людей віком від 15 років. Це становить 19% загальної кількості жителів країни. ★

Використання Інтернету для спілкування, 2010 рік (% користувачів Інтернетом)

	Електронна пошта			Чати, блоги, соціальні мережі			Телефонні та відеодзвінки через Інтернет		
	Вік 16–24	Вік 25–54	Вік 55–74	Вік 16–24	Вік 25–54	Вік 55–74	Вік 16–24	Вік 25–54	Вік 55–74
ЄС-27	91	89	86	80	42	18	35	26	20
Бельгія	95	93	92	70	35	19	35	24	20
Болгарія	86	80	73	73	52	32	73	60	49
Чехія	94	90	83	76	33	13	58	38	29
Данія	96	95	92	86	53	23	48	36	29
Німеччина	95	91	86	88	38	13	31	21	15
Естонія	93	87	65	83	42	и	57	45	31
Ірландія	86	87	81	64	33	8	22	27	17
Греція	75	73	62	72	40	18	32	18	13
Іспанія	91	85	81	79	45	21	26	19	17
Франція	93	92	90	82	37	17	40	26	24
Італія	84	83	79	73	38	15	34	28	22
Кіпр	86	77	73	76	37	14	59	37	35
Латвія	91	84	61	69	36	15	67	50	36
Литва	93	79	65	87	63	42	76	61	44
Люксембург	94	94	90	74	41	26	32	33	24
Угорщина	94	93	92	79	55	37	40	37	37
Мальта	94	86	83	79	42	18	28	24	36
Нідерланди	98	97	95	55	26	13	27	18	18
Австрія	92	89	87	73	32	14	26	22	20
Польща	89	80	70	94	67	45	36	33	35
Португалія	95	87	85	90	65	46	35	23	25
Румунія	91	85	78	61	44	23	45	40	31
Словенія	94	85	78	90	46	29	28	19	19
Словаччина	94	92	86	86	46	18	61	52	49
Фінляндія	92	92	81	85	52	18	20	16	18
Швеція	96	94	86	89	53	20	34	22	17
Велика Британія	88	90	90	75	43	нд	30	24	нд

нд — дані недостовірні.

РАМКИ «ЕЛЕКТРОННОГО ВРЯДУВАННЯ» БУДЕ РОЗШИРЕНО

Єврокомісія оприлюднила план дій щодо поширення та покращення послуг, які державні та публічні органи надавали б через Інтернет. Таку практику називають «електронне врядування», або eGovernment.

Документом передбачено сорок спеціальних заходів, які заплановано здійснити протягом наступних п'яти років. Їх реалізація має дозволити громадянам та бізнесу ширше використовувати Інтернет у їхніх відносинах із різними структурами. Наприклад, реєструвати бізнес, зверта-

тися до соціальних та медичних органів, вступати до університету, пропонувати для публічних установ товари й послуги. На думку Єврокомісії, це може посприяти посиленню конкурентоспроможності ЄС, дозволити державним органам надавати більш якісні послуги за менші ціни навіть за умов обмеженого бюджету. За-

гальною метою ініціативи є збільшити використання до 2015 року «електронного врядування» на 50% громадянами та на 80% бізнесом. Також розширити кількість ключових публічних та державних структур, спілкування з якими через Інтернет стане доступним в усьому ЄС, незалежно від місця розташування. ★

«БЕЗВІЗОВИЙ РЕЖИМ НЕ ПРИЗВЕДЕ ДО ВІДТОКУ МОЛОДІ»

ОДНІЄЮ З НАЙРЕЗОНАНСНІШИХ ПОДІЙ МИНУЛОГО РОКУ СТАЛО НАДАННЯ УКРАЇНІ ПЛАНУ ДІЙ З ВІЗОВОЇ ЛІБЕРАЛІЗАЦІЇ. ЗВІСНО, ТЕМА ВІЗ ЦІКАВИТЬ УСІХ, ПРО ТЕ ОСОБЛИВО ЧУТЛИВА ДО НЕЇ НАЙМОБІЛЬНІША ЧАСТИНА УКРАЇНЦІВ — МОЛОДЬ. ПРО ЦЕ — РОЗМОВА ІЗ ГОЛОВОЮ ПРАВЛІННЯ ЄВРО КЛУБУ «ПРАВО І ЗАХИСТ» ВОЛОДИМИРОМ БРУЦЕНКОМ.

— Чому українській молоді корисно бути в країнах Європейського Союзу?

— Насамперед поїздки до Європи корисні з цивілізаційної, культурологічної точки зору. Адже це розширення свого інформаційного простору, можливість безпосередньо стикнутися з певними надбаннями європейської культури. Я маю на увазі не лише історичний зріз, а й сучасну культуру, клубну, спілкування в молодіжному середовищі. Це не можна досягнути лише через Інтернет або літературу. А для того, щоб бути цивілізованим, могти плідно спілкуватися із знайомими, слід обов'язково розуміти те, з чим стикаєшся. Насамперед це важливо для молоді людини, яка саме формується, адже вона ще може поміняти свій світогляд. Може, побачивши європейський приклад, зрозуміти, що не так відбувається в Україні, що треба змінити в собі та своєму оточенні. Звісно, під час поїздок до Європи людина може бачити і якісь негативні явища — але, в будь-якому випадку, знатиме й розумітиме всю картину цілком. І тоді вона вже не буде об'єктом спекуляції щодо Євросоюзу, підміни поняття.

— Наскільки доступна зараз Європа для нашої молоді?

— З емоційної точки зору молоді поїхати до ЄС легше, ніж людям старшого віку. Якщо не помиляюся, за статистикою більшість поїздок українських громадян до Європи припадає саме на молодих. Крім просто туристичних поїздок є багато освітніх програм, студентських обмінів, і наша молодь дедалі більше цим користується, опановує процедури, через які треба пройти.

Хоча існують ще й значні резерви — взяти Угоду про спрощення візової процедури між ЄС та Україною. Молодь є в ній однією з пільгових категорій, проте з боку і української держави, і європейських посольств явно бракує інформації про те, як найефективніше цим користатися. Думаю, насамперед відповідною просвітою мали б опікуватися

українські структури. Адже якщо держава справді намагається інтегруватися в Європу, то має бути зацікавленою в тому, щоб молоді люди більше там бували, відвідували курси, тренінги. Але поки що якоїсь відповідної просвітницької роботи щодо Угоди про спрощення візової процедури ми не бачимо.

— Недавно ЄС надав Україні План дій з візової лібералізації. Це викликає у вас оптимізм, ви бачите реальні перспективи безвізового режиму?

— Перспективи бачу. Проте водночас усвідомлюю, що вони можуть бути реалізовані лише за умови активної позиції з боку української держави. Вона має здійснити виписані у плані дій серйозні реформи — а це стосується не лише запровадження біометричних паспортів, а й питань безпеки, управління кордонами, міграційної політики, боротьби з корупцією тощо. Для втілення всього цього потрібна злагоджена робота органів влади України.

У цьому сенсі мене бентежить відсутність будь-яких повідомлень про те, що щось уже почало відбуватися. До того ж ані Євросоюз, ані Україна не оприлюднили офіційно сам текст плану дій. Це дуже дивно. Адже якщо все це спрямовано на скасування віз для громадян України, то чому б цих громадян не повідомити про заплановані заходи? Щоб безвізові перспективи справді викликали оптимізм, процес має бути прозорим, із залученням громадських організацій, незалежним моніторингом. Бо якщо все буде віддано лише на відкуп владі, то може статися так, як із євроінтеграцією загалом: про неї багато говорять, але реального поступу обмаль.

Ще наголошу на такому. Під час роботи з молоддю я завжди кажу: євроінтеграція — це не сам момент вступу до Євросоюзу, а спрямовані на наближення до євростандартів реформи. Отже, якщо навіть безвізовий режим є далекою перспективою, сама по собі поступова реалізація плану дій вже буде позитивом, незалежно від кінцевого результату.



— Відомо, що деякі країни ЄС не надто вітають можливе надання Україні безвізового режиму, побоюючись міграційного напливу з неї. Чи справді не станеться так, що доступність Європи призведе до відтоку найактивніших та розумніших людей, насамперед молоді?

— Якщо всі проголошені проєвропейські реформи справді будуть реалізовані, жити в Україні стане значно краще, отже, і мотивація виїхати зменшиться. Та й досвід свідчить, що візи не є перешкодою для тих, хто хоче залишити країну. Крім того, людина повинна мати право вибору. Якщо хоче жити й працювати в іншій державі, бо її власна не може забезпечити належних для цього умов, то чому б і ні.

— Як настрої щодо цього переважають зараз серед української молоді?

— Маю цікаве спостереження. У молоді з Західної України переважає певний патріотизм — вони хочуть жити в Україні. А от молоді люди зі Сходу в більшості своїй схильні їхати працювати до Європи, і це незважаючи на загальне неоднозначне ставлення там до ЄС й нібито тяжіння до Росії. Наголошу, що це не результат якихось соціопитувань, а лише враження від неформального спілкування з молодими людьми на семінарах, тренінгах, «круглих столах».

Але, знову ж таки, не думаю, що надання Україні безвізового режиму призведе до критичного відтоку молоді й поставить, таким чином, хрест на перспективах розвитку



У РОЛІ МІНІСТРІВ ЄВРОСОЮЗУ

МОЛОДІЖНА ОРГАНІЗАЦІЯ «ЄВРОПЕЙСЬКА МОЛОДЬ УКРАЇНИ» РАЗОМ ІЗ ПОСОЛЬСТВОМ ПОЛЬЩІ ПРОВЕЛА В ЧЕРКАСАХ СЕМІНАР НА ТЕМУ «СХІДНЕ ПАРТНЕРСТВО — НОВИЙ ФОРМАТ ВЗАЄМОВІДНОСИН МІЖ УКРАЇНОЮ ТА ЄС».



У часті у ньому взяв міський голова Черкас Сергій Одарич, дипломати, експерти з європейських справ і, звісно ж, молодь. Йшлося про важливість Східного партнерства для регіону. До речі, Черкаси мають партнерські сто-

сунки з містами Бидгощ (Польща), Шаторальяуйгей (Угорщина) та Хрудим (Словаччина). Крім цього, європейські «побратими» є у двох райцентрів області: для Золотоноші це словацький Лученець, а для Сміли — польське місто Кендзежин-Кожле.

Кульмінацією семінару стала рольова гра «Оптимізм проти скептицизму. Польща і Швеція в дебатах проти Франції та Нідерландів: захист позицій України щодо євроінтеграції». Учасники семінару перетворилися на міністрів закордонних справ країн ЄС, були поділені на чотири робочі групи й працювали над виробленням позицій своїх держав щодо подання Україною заявки на отримання статусу кандидата на вступ до Союзу. Напрацювання груп оприлюднили під час спеціального брифінгу Ради міністрів закордонних справ ЄС, де заключне слово виголосила Німеччина.

Це вже п'ятий подібний семінар, проведений «Європейською молоддю України». Організація планує продовжити серію — в Луганську, Одесі та, можливо, інших містах. ★

ЩО ВИ ЗНАЄТЕ ПРО ЄВРОПЕЙСЬКІ МОВИ?

Якщо ви цікавитесь мовами, радимо зайти на портал Європейського Союзу й випробувати себе у надзвичайно цікавому тесті. Його адреса http://ec.europa.eu/education/languages/quiz/index_en.htm

Тест не стосується власне знання тієї чи іншої з 23 офіційних мов Євросоюзу. Йдеться про походження слів чи висловів, історію тощо. Наприклад, всі знають фінське слово «сауна». Але в якому значенні воно традиційно використовувалося в самій

Фінляндії: як кухня, спальня чи лікарня? Або з якої мови пішло слово «робот»: польської, латинської чи чеської?

Отже, перевірте себе. У будь-якому разі, зігравши в цю гру, дізнаєтеся багато цікавого. ★



Україні. Навпаки, це надасть можливість запозичення й обміну досвідом, здобуття якіснішої освіти.

Безпосередньо питань працевлаштування в ЄС безвізовий режим не стосується. А якщо при цьому в Україні пройдуть реальні реформи, а не їх імітація, то жодних ризиків для держави не буде.

— Чи не могли б сказати кілька слів про конкурс «Чи знаєш ти Європу?», який ваша організація реалізує спільно з

радіостанцією «Наше радіо». Що зараз відбувається?

— У двадцятих числах січня розпочинається перший, заочний етап змагання: он-лайн тестування команд-учасниць. Реєстрацію для участі в конкурсі завершено в грудні, ми отримали несподівано велику кількість заявок — 724.

Тестування має п'ять рівнів. Перший відносно простий, на загальну ерудицію та знання певних цивілізаційних пи-

тань. Але решта стосуються діяльності європейських інституцій, нормативної бази ЄС та його відносин з Україною тощо. Також було ускладнено умови участі команд в он-лайн тестуванні. На відміну від минулого року кожен учасник перебуватиме за окремим комп'ютером і відповідатиме особисто, а підсумковий бал команди буде сумою балів її членів. Другий, фінальний тур змагання, пройде орієнтовно у травні. ★

Шановні читачі!

Редакція «Євробюлетеня» вітає вас у новому, 2011 році. Бажаємо усіляких гараздів та оптимізму, такого потрібного в нинішні нелегкі й часто непередбачувані часи. Водночас запевняємо, що цілком передбачуваним залишиться наш журнал, зі сторінок якого ви зможете отримувати надійну та різноманітну інформацію про Європейський Союз та його відносини з Україною.

Рік, що настав, обіцяє бути для них насиченим — власне, як завжди. Нам буде про що розповідати, а вам — про що читати. Водночас пропонуємо озирнутися назад, на 2010-й: згадати найважливіші та найцікавіші події, які в ньому відбувалися.



Березень — Європейська Рада схвалила стратегію Європа–2020. Президент Франції Ніколя Саркозі (ліворуч), канцлер Німеччини Ангела Меркель та прем'єр-міністр Словаччини Роберт Фіцо під час весняної Європейської Ради.



У лютому було затверджено новий склад Єврокомісії.



Травень та червень ознаменувалися безпрецедентно масштабними Днями Європи в Україні.



У листопаді пройшов саміт ЄС–Україна. На фото (зліва направо): Президент України Віктор Янукович, Президент Європейської Ради Герман Ван Ромпей і Президент Єврокомісії Жозе Мануел Баррозу.



У листопаді–грудні у мексиканському Канкуні відбулася міжнародна конференція з протидії глобальному потеплінню, активну участь у якій взяв Євросоюз. На фото: павільйон ЄС.



1992 рік, у іспанському регіоні Андалузія будують дамбу Плієго. У тому числі й за кошти з регіональних фондів ЄС



Ірландія, збудована за допомогою Євросоюзу розв'язка біля Дубліна

Сфери діяльності Євросоюзу

Регіональна політика

Регіональна політика Євросоюзу займає провідне місце серед його пріоритетів. Один той факт, що на її реалізацію йде понад третина союзного бюджету, свідчить сам за себе.

Метою регіональної політики ЄС є підвищення добробуту регіонів, усунення економічних та соціальних розривів між ними. Вона стосується всіх без винятку частин ЄС, бідніших і багатших, проте конкретний підхід визначається ситуацією в кожному конкретному регіоні. Ця політика має три напрямки.

Перший — зближення. Це найголовніша складова, для її реалізації виділяють понад 80% всього фінансування регіональної політики. Зближення стосується найбільш бідніших регіонів ЄС, де ВВП на душу населення менше, ніж 75% середнього по ЄС. Це, зокрема, майже всі регіони нових країн-членів, Південної Італії, Східної Німеччини, Греції та Португалії, багато регіонів Іспанії, а також деякі частини Великої Британії. На гроші ЄС там покращують базову інфраструктуру, умови ведення бізнесу, модернізують системи утилізації сміття або очистки води тощо.

Другий — підвищення конкурентоспроможності регіонів та зайнятості. Цей напрямок стосується всіх регіонів ЄС, які не покриті напрямком зближення. На нього йде 16% регіональних фондів Союзу. Мета полягає у створенні нових робочих місць через розвиток конкуренції, більшу привабливість цих регіонів для бізнесу та інвесторів.

Зрештою, третій напрямок — європейське територіальне співробітництво. Він покликаний зменшити фактор кордонів в ЄС між державами-членами та всередині них. На це виділяють 2,5% від загального фінансування регіональної політики. У рамках цього напрямку здійснюють транскордонне, міжнаціональне та міжрегіональне співробітництво.

Профінансовано з регіональних фондів ЄС — щити з такими написами можна зустріти в усіх куточках Союзу



Комісар ЄС з питань регіональної політики Йоганес Ган (ліворуч)

На що йдуть регіональні фонди ЄС

